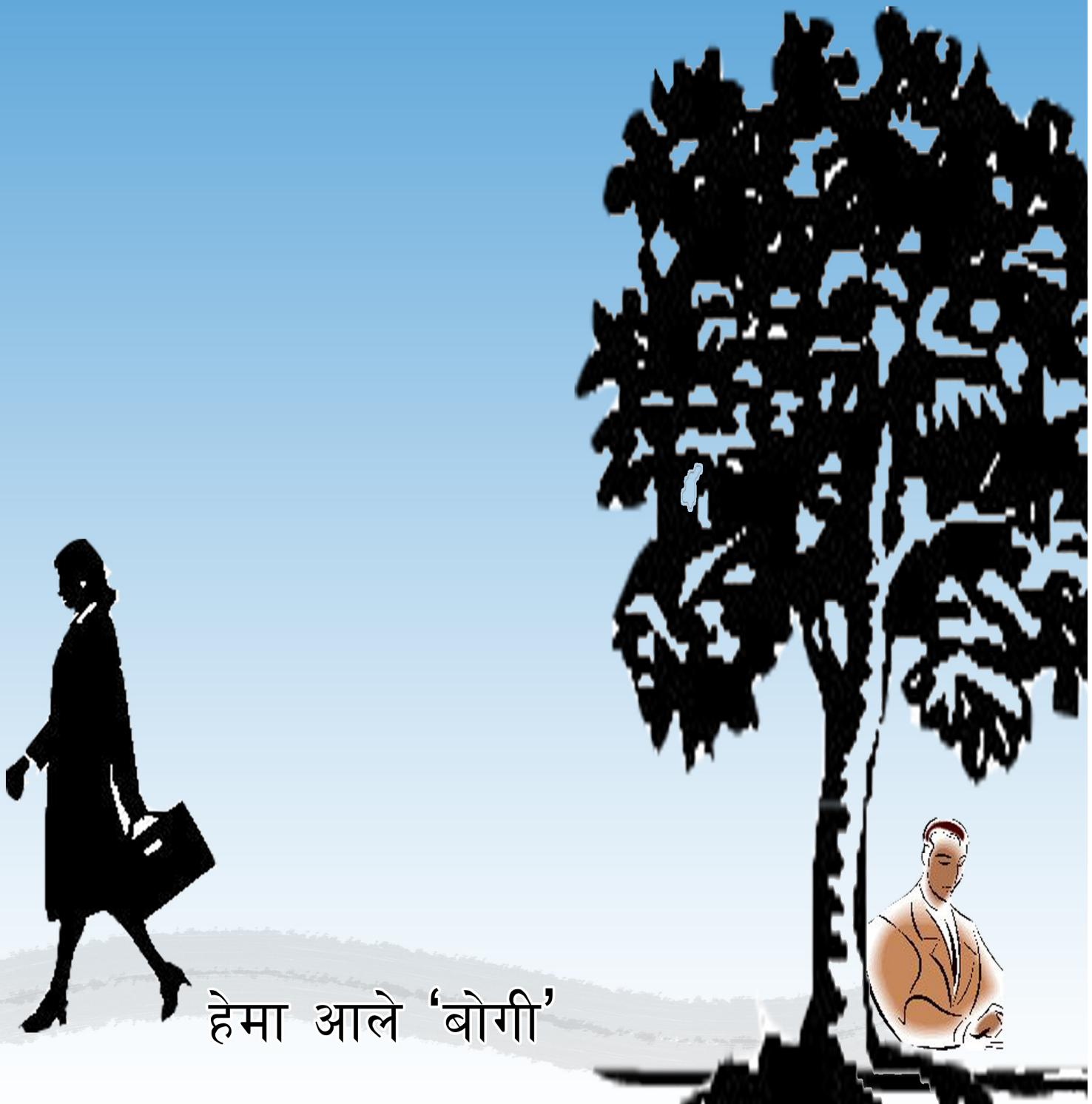

लफू आ॒ मिच्याट

(मगर ढुटाड आहान गोमक)

हेमा आले 'बोगी'

लरफुओ मिच्याट

(मगर ढुटाड आहान गोमक)

हेमा आले “बोगी” मगर

डई डेनाड

डा सिपलाड परिस्नाड आरमिटोला कि, ढलिड परिस्ल्याड डेनामऊ कक्षाको काल्के डिन्ने । परिस्म डेनामऊ कक्षाको काल्म आन्नाड चे ढलिड-ढलिड अकिल राहाले । डई एस.एल.सी. भेट्टम ड १०+२ सेहेम केल्हेका । होडिनाड ड डाके, डा जिवाच ईम, लाडघाड लेच पट्ट भर्मिको टडिम लाहाके बरोबर मालासा । कुडिक परिस्नाड ड डाके लाहा भिट्री चाँहाघरी यिटा मलास्मने कि डई ढलिड वारमने । कलेज, युनिभर्सिटीयाड सम्म टाह्नानाड डई बरुटई आडिसखाल भर्मिको ढूपा-डाँहा, निस-सोम ठोगान टाहा । चे-चेस गराप ड सकसको कठ पुन्म राहा । डई डाँहाच ड बेहोरिच पट्ट कुरई डाके छिन-पिहीन डागिन भिट्री काट हिम्मट गिटाक्मने । खाट-खाटै आडिसखाल पहरको स्याटाक्मने ।

जिवामन राहानाड डाके लास्मने कि सुके डेहाड ड मेल्लहर्ई जाटम राहाच काजूस न खाटम सेले । माजाट्च कुस्काट काजुस ड मखाट्म सेले कान पट्टकोके । ढुट ड ढुटोरिक डनि आटान आलेसा । चाम-चाम ढुट पाहानाड ईसे पाहाके सकस लेउसा लख लास्मन्या । चे ढलिड पाहाम, डाक्मन नुहूनाड, मगर ढुट डाके चे न सजिलो सेया । ढलिड पुस्तकको परेस्के पहर लेच डई, न्हिस ल्हेस अघेर मगर ढूटाड न गजल गोमक “रीक्मा” योल्मन्या । होस न्हूनिड ड चे-चेस बेला चो केल्हा न । खिन डाके लास्मने, डई ढुट पाहाके ड रिकके लामाड चे अघेर टाहाके ले । ढलिड-ढलिड भर्मिको ढुफ्के ले, पट्टलाक छरह्याके ले हट्टई ढलिड-ढलिड वारके ले । डऊ जिवाक्जु यिसे लामाड डई हि कृटा डाँहा, ढूपा ड वाहा । होसे पट्ट कुरै न डाके ईडिक आहानको रिकके चोडगाका । आलेके चो डई नेपाली भाषाड परेसा, अग्रेजी भाषा परिसाक्ले । पट्ट डेनाड कराडच कुर चो लहऊ चिन्डियाक आले डेम डई डाल्लहऊ ढूटाड न रिकके रिक्मा सोट्म ह्वासाके ठाल्मने ।

डऊ पट्ट मन्डिमाके पट्टकोई न सरैडिके वाहाले डेच माले । डऊबारी चो सद्हई न डा भिट्री मिनाम पहरको गिटाक्च भर्मिको न कराडच ले । स्वाद्य मन्डिमा बुम, सेहेम काजुस्च भर्मिको न डऊबारी यिसे जूगऊ भगूमान आले । डऊ मगर ढूटाड आहान गोमक

“लरफूओ मिच्याट” चाँहा पट्ठ परेस्चकुड अघेर टाहानाड, डाके फुनाक्च, होरोक्च, परिसाक्च बोई-मोईके डई आरमिटके न बाहाले । नानी जा डेम कुसे कुराड न डाके मभाका । बरु डऊ पट्ठ काजुसाड डाके चोडगाका । मगर ढूटाड रिक्नाड चडिस्च वाराक्माको, सल्लाहाको याहामन मुच विष्णु सिंजाली मगर(काठमाण्डौ), हरिता थापा मगर(पाल्पा), आशिष सुर्यवंशी मगर(बुटवल), ईन्द्र आले(तनहूँ), गिता थापा मगर(तनहूँ), लिला राना मगर(नारी साहित्य समाज, नवलपरासी), क्याएन धन ब. मास्की राना मगर(नवलपरासी) खाट-खाटै शारदा

झेंडी मगर(रेडियो मध्यविन्दु F.M.१०१ MHZ, कावासोती, नवलपरासी) कोके आरमिटके जाक्ले । ईजाटमन डाके कम्प्युटर सेटिङ कठ मिखोक खास्के डुस्च कठै परिसाक्च वापा लाफा कृति प्रसाद शर्माके गिनई हुँडा ढलिङ-ढलिङ सरैडिले । ढूट डेच भर्मिऊ बारी लहजु ढुक सेटाक्के ड योस्के लाम ज महाले । यिसे चो काट सिप ड आले । होट छान्म, खासगरी डा पट्ठ रेन्जा-आरनाम लाफाकोके मगर ढूट पाहईड हट्टई डाक्के ठालई डेम होक्के जाक्ले । ढूट डाक्के वारच पट्ठ लाफाकोके ड लहजु ढूटाड डाक्के माकारईड डेके जाक्मने । ईनाड ढलिङ माओल्च-मखाटच ढुकको आउले । सेहेच गिनई डाके डई डुप्के जाटम नाहाकुड मन्डिमाको बिन्म याहानिस डेचर्ह भाहाले ।

जिलऊ !!!

हेमा आले “बोगी”
नवलपरासी, लुम्बिनी

bogimagar@yahoo.com/

बिषय सूची

<u>आहान</u>	<u>पेज</u>
ईटा की छाना	१
वाडनाड - वाडनाड.....	७
सुके ही डेके ?	१६
गीन	१९
लरफुओ मिच्याट	२३

ईटा की छाना

काट प्रहर ड सेहेम मीक माओलमन्या मन् । काचोट चिसीक क जाटा हटई ढेन्नाम मीटालूओ मिचूटाड भट्का लासा । डा छ्याडग्री गाना, मीक राहाम भेट्च भर्मी रिन्हा । होस होनै विस्टारै बिक्के ठाला । होसे विक्मा ईडीक ल्या की ज्वरो न छ्युक्के ठाला । डा मीक चिलीम्म मीक राहाके बल जाटा । भोको मीक राहाल्याड टो बिक्को टाक्के ट्योकोला डेम गीनाड आरमिटम मुआ । कूटा जाटल्याड ड जब इटा जाटम बिक्के ठाल्ले टी मिस्के चो लोसूड कूरा ठपक्क मुके ड माट्योकोला । हे भगूमान ! यिडिन्च कहर चो डउ शत्रुकोके ड नाआपरिसोस ! व्यालेन टाक्के माट्योक्किखीन सोमु काट बुसेटउ गोली डि कठ मेल्म खीन मिस्के जुडकूट जाटा । होसे गोली मेलनिखीन चो नमवीकभर गाडम सेया, टर आबो भन सग्लो काट याक ले । होट छान्म चिया गानिखीन आस्काट गोली ड मेल्ले । गीन न बुरुकाक्म यीटा भाँटी जुम्मने । होस टाकीड चे-चेस डेर केट्नाड ड खीन छिसीहीले । यिन्च बेलाड ड हि कलेज नुहूके ?? आ..., मान्ने डा छिनीक परेस्के ड डेम मुले । होसे याक डा डउ बोर्डीड ड मान्ने । डा डउ कोठाड पोस्टकको डोस्म मुमन्या । बहिरी आरभाड बाईकउ हर्न डाहाच सेले । कानूड ईमउ पट्ट भर्मीको भान्साड ल्या टी कूलाक ल्या छेना ..! डा ज ईम भिट्री ल्या । होट छान्म डा न बहिरी ख्योहोले । उज्वल राहामनेसा । यीसे डउ काकउ बाबु जा आले । यिसके डई लहउ न डाजे भोई डेनाड कम मासेले । यिचेर्इ ड डाके व्यालेन रोले । डाके ज माहाले ईमउ पट्टकोके न साईनो अनुसार ज्योस्च व्यवहार जाट्ले । कानूड ईमाड ड राहाम न मुले । भर्मी चे ढलीड डाक्को खन्नूड ले । हटई भोको न सुकठ ड खेरेप छान्के व्योक्ले । होस्के आरभाड डाडनाड मराड सेम डा रेट्ले । होचेर्इ डाके भोर्ले । होसे कठ डई काट आस्काट बउजा ड डाडले । उज्वलई होस्के डेले -“ईसको डउ डई !” टर होसे बउर्जई डाके डेरै नमस्कार ड माडेले, माजाट्ले ड । होचेर्इ मेनुड डाहिने हूट सोट्ले ड डेले -“हेलो” । डा ड डउ डाहिने हूट न सोट्म रेट्ले । उज्वलई डाके हूटो सानई “गेप्म न ले ?” डेम गिन्के बारी मेनो नीस हूट म्हीड गुञ्जलख जाटम मिछाटीउ अघेर डाले । डे ड जूवाफाड, “अँ गेप्म न ले ।” डेके बारी टालू होयोक्ले ड रेट्ले । उज्वल कठ डा ईट जाटम न से-सेन लाटा-लाटीको लख हूटो सानै डाक्के जाटोला । हिके डेहाड डई अपाड्ग पुनर्स्थापना केन्द्राड सांकेतिक भाषा ड पाहामन्या कलाप । होट छान्म उज्वल डाके खेहेके ड यिटा जाटम न डाकोला । डई हि ड डेके माभेट्नाड उज्वलई मेनो लाफाके ईम भिट्री योट्ले “राहाना विकास ।” होसे रेन्फाउ आरमीन विकास लेउसा । विकास ड कानूड न्हून-न्हून राहा । होस्कोके डई डउ कोठाड आल्हा । उज्वल मेन डाकठ न डउ विस्टाराड मुले । हटई मेनो लाफाके छेउआड लेच कृसि टनाक्ले । होसे न्हूनीड “भार्मई खोइ टो डेम” डाके उज्वलई गिन्ले । डई भान्सालाक हूटई टनाक्ले । उज्वलई डाके छ्यक्कै परिस्म गिन्ले -“माहाले, छिनीक चो डई ईमाड न

ले । अनी होडीक ड मडाक्मले । हिके आले माझेरमने ड ?” डई खीन डउ हूट डागालाड डाले । डई इडीक जाटनाड न होचेई काछिनाड न वारलेसा । होसे चो खुब रेट्ले हटई डाके हाम कुहूले । डई व्यालिम जाटमन्या की डउ भोईयो लाफा विकासई डाके व्यालेन एकोर्यास्म डोस्मन ल्या । आलेके चो डाके मिनाम भर्मीको कठ डाकके हि ड मालास्ले । छिनीक चो बिक्म न डाकके माह्योक्चो ल्या । डई होस्के पिल्याप डोसा । होसे ड डाके डोस्म रेटा हटई डाका -“कान काट-आस्काटउ चिन्डियाक योसाई न ।” इडिन्हाड न उज्वल डाक्च सेले -“माहाले, नाडके कुडिन्व चिन्डियाक चिडिसा ? इसको डउ लहउ न डई । डउ डई नउ ड डई माछाना ?” उज्वल अझई फाट्ले -“यीसे डउ लाफा विकास आले डई ।” हटई डा रेट्म टालू होयोक्ले । डई डेके जाक्मन्या की, उज्वलई डेच ठिक आले । इडिन्हाड न मोई भान्सई न डाक्च सेले -“माहाले, सू राहाच आले ?” उज्वल ड डउ मेनकेप खेरेपई न च्याक्म डाक्ले -“उज्वल खूस आले ।” मोई ड रेट्ई-रेट्ई कान्लाक राहाले । कलाप उज्वल ड मोईयो गेप-मागेपउ कुरा छान्ने । हटई डाके मोईए डेले -“भोईकोके टूक रैसीया आउले । नुहूना डी राको हटई अरनी खास्म ज्याके योहो ।” मोई डाकके माभेट्म न उज्वल डाक्ले -“मारैसीमने । बरु हान खास्मने ड भार्मई ?” हान डेम सेचो आढिकवेर न डई ढिके लागी, डउ मिमीक ब-बडा खास्ले, मेडगेरइ सावट छ्युक्ले -“ऊँssshhssss .. ।” उज्वल माकाराम डाक्ले -“ढलीड माहाले क्या । आडीक - आडीकखाल” । विकासई -“माहाले मागाके । छ्यो-छ्यो ।” डेचो सेमन्या । डा भान्सई डी लाम राहानाड मोईए डेले -“नाड भोईको कठ डाक्म मुना । डई न इसेकोके हान भोरोम्म याहाले ।” डई होसेकोके डी याहा । डई आरमिटा -“आ...रैसी खास्के चो मापरिसा । पक्कई ड मोईकठ कुरा खाटाका ।”

डाके डाल्लहउन वेथा ल्या । डा माडाक्म मुले । डाके उज्वलई अघेरुड लख न, खीन डुहूके ठाल्ले -“डई काट कुरा डेइ ? नाक्को मेनो आरमीन बोगीउ साटो हिम रोगी माडाले ?” डा होस्के डुडके पाच लख जाट्म डोस्ले । होसे टो भन फाट्मन आन्ने बाबरे ! -“भर्मिउ आनी-बानी, अवस्था, विशेषता डोस्म टी आरमीन डाके बाहाले ।” डा होस्के डुडके न सोले । होसे टो भन् डाकेन डउ मिटाँहाउ नक्कल छ्युक्म डाके खेहेले । आबो डाके साहै छान्ने । होट छान्म होसके डुडके खेर्ले । डाङ्हेरेक ख्योम डई होस्के होचेउ मिपाखुराड चिर्लीक्म याहाले । बोपरा उज्वल ! -“सिया-सिया ! छ्यो-छ्यो ! आबो होटा माडेले । अईयाः.. विका....!” डेम च्याक्ले । बल्ल डई होस्के डास्ले । मोईए डेले -“इसेकोके कुडीक योन्म न डुके बाहाचो आले । डुपा टी चीउ-सुठूलख जाट्ले ।” हि डयाहाड ड उज्वलई मज्जरो नैसीयत डुच्च लख ले । होट छान्म डाके डोस्चई मिपाखुरा सुहूले । डा होस्के डाडम खुब रेट्ले । आबो चो डाके ड गीनाड गाडम लास्ले । कलाप चो नुहूच नमवीक हुँडऊ बिक्मा म्हयाक्ले ।

कान खीन कोठाड न नुहूले । विकास कोठाड न डउ फोटोको भिट्ठाड डोस्म मुच लेउसा । होसे न्हूनी उज्ज्वल मेल्लखाट मेन पेलीस नुहूके याक टारहाम भ्यादच ढूक सेटाक्ले । मोईए हान भोरोम्म टारहाक्ले । विकास हट्टई उज्ज्वल बिस्टारै डउ अधेर न डेर जापाक्म हान गाले । डा होसेकूड कुराकानीयाड मोल्के माट्योकल्याड ड होसेको डाक्च सेम मुले । नुहूचो बेलाड उज्ज्वलई डेमन ल्या - “डा डूबइके भुरके अधेर डुप्के राहाके माभेट्के ड त्योक्ले । ईमाड डूम डाके माढीनी है ।” बाईंक खेरेके अधेर विकासई डाके “बाई” डेम हूट होयोक्ले । डई ड रेट्मन जूवाफाड डउ हूट होयोक्ले ।

कलाप याक न्हूनी डई आरमीटा -“कुडीक डागाला घोम राप्म मुके आले ?” होट छान्म कायाक डा डउ बेथउ उपचार जाट्के अस्पटाल नुहा । डई डउ होसे बेथउ मीजरा के न हूटम लोहोम याहा । हर्सिटलई ख्योहोनिखीन ईमाड राहाके गाडी वाइम डा रोडाड न टोडम मुमन्या । डा खेरेप न डई काट रेन्जा बौजाके डाइले । होस्के चिन्डीके डाके गाहो माछाना । होसे बौजा विकास न ल्या । होचेई डाके चिन्डिक्लेसा मन । रेट्म-रेट्म डा खेरेप टाह्नाले ड सूस्टरी डेले -“हाई” । डई हि ड मासेम होस्के हूट होयोक्ले । ईसपाली डउ डेर पिडठार कपास ल्या । होट छान्म डाके डाक्के माखादमन्या । “गेपमन ले ।” होचेई डाके गिन्ने । डई “अं डाके भेरमन ले” डेके बारी डउ टालू होयोक्ले । खीन न्हूनी होचेई गिन्के पाले -“कुलाक राहामन्या?” ईडिकाड न बस राहाम डा खेरेप बाट्म भेट्लेसा । खेलासीए डाके “कूलाक नुहूके ?” डेम गिन्ने । डा विकासके जूवाफ न माल्हेट्म डउ बस लाक ईशारा जाट्ले । ईशारा जाट्ठास न बसाड काल्ले । लोकल बस ल्या, ईसे कुनाड नुहूम बाट्ले, होनाड न डाके टाहाके ल्या । विकास डाकठ चे ढलीड डाक्के पामन्या टी व्याले छेना । डाके वाड परिस्म डोस्मन ल्या । बस डाके दुम्म खेरके पाले । डई विकासके हूट होयोक्ले भयालई न । विकास ड डाके हूट होयोक्ले ।

होस न्हूनी हिड खास माछान्ने । कायाक उज्ज्वलउ फोन राहाले । होचेउ भिसा राहालेसा । पूरै सोम ल्हेस के वर्क परमिट भिसाड भुरके पाच ढूक सेटाक्ले । डई होस्के सेहेम आरमिटाक्म डेले -“लौ सेहेम नुहूना । पट्को कठ खाट्म काजुसो । लहउ ख्याल लहई न जाटो ।” डेम पाहाक्ले । होसे याक टो उज्ज्वल डा कठ डाक्नाड राफ्के न पाच लख सावाटाड “छान्ने - छान्ने” ज डेम मुले । होडिनाड डाके डउ भोई उज्ज्वलके व्यालेन रोम सेले । होचेई डेमन्या -“खिन ईन्टरनेट केट्ने ठालिन डा नाक्को के ईमेल रिक्म न मुले ।” डा डउ पढाई हट्टई बोर्डिङ्के न बढी ध्यान याहाके ठाला । गोराक न सोम ड्याम्बूक भास्म कलेजलाक साईकल खेरेक्के, नीस पिरीयड ड सेहेम मापरिस्म ईमलाक ल्हेस्के, भोको नीस गास दुम्म दश मडाहामन बोर्डिडउ गलाम पिढीचो काचोट नमविक लाक पाँच डाहानाड ईमाड ल्हेस्के । शनिवार ड ईमाड सिट्के-लाक्के, बढिनको हुरके जाट्नाड केलोला । टै ड से-सेन चे-चेस फर्सेड छ्युक्म yahoo mail.com आड लहउ inbox खोल्के

हटार जाटोला । डा ईंटरनेटाड ढलीड भुल्के ठाला । सेहेच-सेहेच वाराक्माको लेच वेबसाईट टो काट निस ज पाम खोला आउला । माहालेल्याड चो ईमेल हट्टई च्याटिडाड न ठाहाके जाटोला । ईन्टरनेट च्याटीड जाट्म न डई ढलिड लाफाको खासा । सेहेम डाकचो सुड माछाना । डउ लाफाकूड लिस्टाड विकास अघेर न लेया । विकास डाके ईमेल रिकोला हट्टई से-सेन अनलाईन च्याटिड ड छानोला । विशेष अवसरको लेनाड सेहेच सै सै छानोस डेम रिकोला । डई काट ज E-mail के माठानास्के माजाटा । दुन्च डेहाड ड जुवाफ ल्हेट्म विन्मकोला । अनलाईन डुप्नाड सेहेम ज न बातचित छानोला । डाके होचेई कुडिक पाली चो डुप्पइड न कोरा डेउला । डई रिकोला -“डा डउ कलेज नुहूनाड नाडके बराबर डाडमन मुले । नई ड डाके कुडिक डाँहामने आउला ।” होचेई भिन्डई आस्काट ठोगानाड डालखाटके डूफ्के पाच डेच डई वारनाड ड मवारच लख जाट्म याहोला । मढ़डेहो न डेके डेहाड डाके कुसे बउजाकोके ड यिजाट्म डुप्के गीन माले । डाके उज्वलई ड रिकोला -“नाकुड बारेयाड विकासई डाके गिन्मन मुले ।”

कायाक बोर्डिड नुहूके माल्या । कान्टिनाड पैडिम काप्लेट चाउ-चाउ ड मेट जेके मुआ । चाउचाउ - मेट जेमन मुनाड अघेरुड लाम लाक विकास लख काट बउजा डाडच लख सेया । टालु सोट्म सेहेम डोस्के पानाड डई डोस्तलाक सु रा माल्या । डाके छिनीक विजुलीउ विल तिरीके ल्या । डउ कलेजउ फेरफेन लाक ड आस्काट गलाम ले । होसे गलामई डा कलेज बहिरी खेउहा । होसे लाम ढेमफेन ड म्हाफेन चाक्च लाम ल्या । होसे लामउ चे-चेस म्हाड्वा नुहा डेहाड विद्युत प्रधिकरणउ अफिस ले । लामउ सिढा ढेनामाड सिद्धेश्वर मन्दिर ले । होसे मन्दिर डाँडाड ले । डाँडाउ मिडुमाड मन्दिर हट्टई वालिमट्टई ढलिड सारबारी ले । कानूड लाफाको होसे मन्दिराड भगुमान डाडके, पुजा जाट्के डेनाड ड होसे सारबारी हट्टई होनाड लेच बुटालाक आरच्युहूम मे-मेल्लहउ रेन्जा-आरनामको के डुप्के नुहूला ।

डा होसे गलाम बहिरी खेहोनाड होसे नीस लाम चाहाच ठोगनाड न विकासके टोडम डुच डुपा । लहउ अघेर न विकासके लाम टुम डुच डुप्नाड डा हालासा । डा होस्के कुलाक राहाच आले डेम गिन्के न पामन्या । विकासई न अघेर डाकाका -“बोगी, नाडके अघेर हुँडई डई ईनाड न वाडम मुमने ।” हिके ईचेई डाके वाडम डुमनेसा डेम डा कलाप डड्ग परिसा । ईठिनाड डाके मिटाँहाड डोस्म डुमन्या विकासई । डई बुम डुच व्याग सेहेमकठ डउ सारकोटाड खाटाकके पानाड विकासई डउ डोर हुट चाराप घोआ । विकासई डउ हुट घोनाड कलापके डउ गिन बुरुका हट्टई भोको-भोको फोरजोके ठाला । कलाप डई हिड न जाट्के-डाकके माह्योका । विकास न अघेर डाका -“बोगी डई नाडके ढलिड अघेर हुँडई ईटा न नाल्खाट डुप्के पामन्या । नाडके डई डउ गीनउ दुक सेटाकके ले । होट छान्म नई छिनीक डाके कलाप बेर योहो न । छान्ने बोगी.....? डा नाडके ढलिड बेर माभुलूक्ले ।” यीसे पट्ट कुर डउ जिवाकाड अघेर खेप छान्म डाके विरीस

खोहोच ल्या । ड्याड र डा डउ गिन भिट्री लेच मिविरीसके ह्योक ठर आरच्युक्म डई विकासउ मिमीकाड क्वाट छाहाम कलाप बेर डोसा हटई डउ सारकोटाड लेच डउ लरफूआड डोसा । डई विकासके मडाक्मन डेके पामन्या कि “डउ हुट डासो । डउ लरफू भाल्के पामने ।” डउ ढुक विकासई वारलेसा मन डउ हूट बिस्टारै डासा । विकास डउ भोई जिवनो लाफा आले । होट छान्म डई होस्के काट भोईयो रुपाड न डोस्मन्या । डई लगभग विकासउ गिन भिट्रीउ गिन्डुक वार्म भ्याटमन्या । डई आरमिटा यिसे डउ भोई लख आले । यिसके डई भोईयो न व्यवहार जाट्के बाहाले । आबो डई विकासउ मिटाँहाड यिजाट्म डोस्ले कि, -“डेउ न विकास हि डेके ले डा कठ ।” डेके पाच लख लासोस । विकासई कालापटारियाड डेले -“यिनाड टोडम मुके डेनाड कुलाक आले नुहिड न । कि होसे डाडाड लेच मन्दिर नुहूके ?” डेम डाके गिना । डाके छिनिक बोर्डिड नुहूके माल्या हटई चामचाम अरनी जेच टूक ड मरैसीमन्या । होट छान्म डाके हि ड न आपत्ति माल्या । डई -“लौटो हुइँ - हुइँ होलाक न” डेके अघेर मेल्लाहा न होलाक ह्याके ठाला । डेनाम मन्दिर टाहाके ठप्पिलाको कालाड विकास डा खाट-खाट छान्म ह्यामन्या । डेनाम टाहानिखीन डई काट सार दुमा हटई मन्दिर अघेरुड ल्हुँवाड डानिखीन काचोट मिक चिलीम्म भोरा । विकास चो काट सटाक सिड म्हाकिड टोडम ढुच लेउसा । डा होस लेठाड न टाहा ड खेरेप टोडा । “बोगी, डुना न डेम काट ल्हूड टानाका हटई मेन ड आस्काट ल्हुँडाड डुआ । खिन विकासई डाके ड डाकके मयाहाम मेन न अघेर डाका -“बोगी, नाड त्यालेन स्वाद्य ले । नुड रेट-रेट डाँहाच मिटाँहा, माकाराम भर्मीउ अघेर डाक्च बानी, नुड साहस ड प्रतिभाए डाके नाड खेरेप - खेरेप टाहाका । नाडके ठाहा ले टी माले, डाच नाडके खिन-खिन आरमिट्म मुले । नउ बारेयाड न गिनाड ढुकको केस्मन डुले । नई डाके होटान डाक्च माड्यो है । डई नाडके ढलीड रोले बोगी । माड्योहो न डई नाडके जाक्ले ।” ईडिक सेनाड ड डाके खासई हिड मालासा हिके डेहाड डउ गिनाड यिसे बउजई यिटा न डेले डेम लास्मन्या । डाच होडिनाड खीन गाना जब विकासई मेनो डोर हूट डउ डाहिने सारकोटाड डा । डई होचेउ हूट डउ सारकोटई भोको न भालाक्म याहा । हिके डेहाड डाके फोकई छुच डई माजाक्मन्या । यिसे ढुक वाराक्केन डई डउ मेडेर माजापाका । आठिनाड न होचेई ईटा डेया कि, होसे सेम डा कलाप च ईडिक न माहालासा । होचेई डेमन्या -“बोगी, प्लिज डाके माछान्ने माड्यो है । डई नाडके ह्यालेन जाक्ले । नाड डाक्चे माह्योकल्याड ड डाके हि ड फरक माले । डाके नुड हुट घोम डउ जिवाकउ ह्यामा खाट-खाट ह्याके गिन ले । नई कुटई ड माछान्ने माड्यो है । हिके डेहाड डा नाडके म्ह्याक्के माह्योक्ले । नउ मिबुर्लिनाड लाहाच मेरेट आरमिट्नाड डा डउ गिनाड लेच विकमा ड म्ह्याक्ले । डा नउ यिसे मिटाँहा डोस्म न जिवाके जाक्मने ।” ईडिक सेनाखिन डई डउ मेरेट टाक्के माह्योका । डा रेट्च डाडम होसे ड रेट्के ठाला । होस्के डोस्म डा भन् च्याक्म न रेट्के ठाला । डा काम्हून (धैरेवर) न मज्जरो रेट्च डाडम विकास छक्क

परिसामन् । डउ डेरई ख्योहा -“सुई डेच डा डाक्के मात्योक्ले डेम ? बरुटई
टउलडिम डाक्के टि मात्योक्ले ।” डई ईडिक हि डाक्मन्या विकास च ईढामु
हालासा कि, रेटच मिवुर्लिन द्याप छाना, मिमीक ढलिड च्याहा । मिमीकउ नानी
मिमीक माझाड मुआ । डा अझै रेटमन त्या । होचेउ ईन्च मिटाँहा डाडम डा
रेट्के बाटा । डई डउ मिडाक फाटा -“डा डाक्के मात्योक्ले डेम सुएई डेया नाडके
? डा नाडकठ डूप्नाड भर डाक्के पालो न मायाहा नई डाके ।” हटई विकासउ
मिटाँहा रुहा । खोई होसे डा कठ करा ख्योहा कि मेझहेरेक ! डाके ठाहा माछाना ।
नूचई डेया -“डाके नाहाको डई - भोया खाट्म मासेहेम कराडच ठट्ठा जाटा । डई
यिढीन्च ठट्ठा मजाका । यिढीन्च बानिए नाहाको निसान्चके न मासेहेच छान्ने ।
होसे भोको न लिट्टीम भाला । डा कलाप टोडम मुआ । हटई लिट्टीम न विकासउ
न्हून-न्हून भाला । डई आरमिट्चई राहा -“डउ भया उज्वल ईडिकमन फटाहा च
माले । हटई डई ड विकासके कानूड च्याटिडाड यिटा माडेमन्या । डा लहई लाहाके
न हिके डाक्के मात्योक्च लाटी आडेरई ड विकास कठ ??!

विद्युत प्राधिकरणो अफिस टाहालेसा । ढलिड भर्मिको घिल -
घिलटई टोडमन्या मे-मेल्लहउ विजुली विल तिरीके । डा ड न्हूनलाक टोडा ।

वाडनाड - वाडनाड.....

ऋतु ईसे लाडघाड राहाच चाम-चाम नीस/सोम साहाक छान्मने । ऋतुओ बोईए यिसे लाडघाड गाहा लाच टो सोम ल्हेस छाना । ऋतु मेनो एस.एल.सी.उ तयारी जाटमन लेनाड थापाउ जाहान न यिसे लाडघाड ईम खास्म डुके राहाच आले । होस न्हूनीड ड ऋतु चू फाट नीस(१०+२) परिस्के डेम मेनूड काकाकुड ईमाड मुआ । काटै जिल्ला डेनाड ड ऋतुओ बोईए ईम खास्के राहाच ईसे लाडघा डेनाड अधेरुड लाडघा न ढलिड स्वाद्य हट्टई विकसित ल्या । ईसे लाडघाड १०+२ परिसाक्च कलेज माल्या । होट छान्म ऋतु मेनो परीक्षा टूरम मेनो बोई-मोईकोठ मुराहामने । इनाड राहाच बित्तिकै ऋतुए लाडघाउ न मारच बोर्डिड स्कुलाड परिसाक्च काम डुपा । चाम-चाम छान्म आउला ऋतुके बोर्डिड नुहूनाड बाहेक अरु बेलाड ममाराडम सेओला । म-मारच ज ईम लेया थारु लाडघाड । काट-निस ज एटपाको लेया । बजार लोस ल्या । पटु डेनाड सकस चो हि लेया डेहाड, होडिक साहारै लाफाको माचिन्डीमन्या । खाली ईम-बोर्डिड जाटनाड जिवाक न फुच-म्हुडच लख छान्मन्या । बोर्डिड ल्हेस्नीखीन ऋतु ईमाड लेच नीस ह्लाको के घाँस चेके नुहूला । गाहाड छोसान स्याम वोरम नुहूमन्या । होस फाँट पिडठार छोसान मज्जरो स्यामन्या । किमके पाच र्याच नमखान हट्टई होस टाकिनीड म्हू बाटै-बाटै केस्च नामसुहू । छोसान सेहेम मास्याच गाहा सुड ड माले । ऋतुके ईसे लाडघाड राहानिखीन सेहेच लास्च ईडिक ज ल्यामन । खिन-खिन लाफाकोके आरमिट्रम मुओला । हि डेल्याड ड आबो चो ऋतु ईनाड मुके डेम न राहाच ल्या । आबो ईनाड न होसेकूड ईम ले ।

दशैं केल्म तिहार ड राहामन्या । ह्यालेन गीन ममराडम मुके डेनाड चो बरु लाडघाउ रेन्जा - आरनामको कठ भैलो गेस्त्याड, यीसे तिहार ड सेहेम केलोला । हट्टई यीटा जाटनाड आस्काट ढलिड लाफाको कठ खेरेप छान्के मौका ड छान्ने डेम ऋतुए लाडघाउ आरनामकोके लाफा खास्म भैलो गेस्के ठाला ।

होसेको नमविक भोको न काट, नीस, सोम..... जाटम ईम ईमाड भैलो गेस्म नुहा । पट्टकूड ईम फिल-फिल्टर्इ खास्मन्या । होसे याक तक्षमीउ पूजा ल्या पटु ईमाड । होसेको गेस्च टोलीयाड भट्टयास्के काट रेन्जा ल्या ऋतुकुड न दँवल डेके ज्यास्च । होचेई ल्हीडके हट्टई माडल ड मेल्लहर्इ न आरमाटके जाटमन्या । होचेउ माडलऊ टाल हट्टई ल्हिडच ल्हिड सेम ऋतुके भन-भन् स्याहर्इ लख छाना । ऋतु मेनके होडिक माचिन्डीच लाफाकुड अधेर स्याहाके कुडिक न माकारा । खास जाटम होसे बउजाउ मिस्वर, ल्हिड ईन्च ल्या कि पटु न होसे बउजाके नई न भट्टयासो डेउला । कूस्काट ईमाड नुहूनाड रा होस्के न अधेर सारिउला पटुकोई । हट्टई ऋतुके न स्याहाके ह्लोकोला । होसे बउजाई मेनो ल्हीयाड ऋतुके न टाडिम ल्हींडोला । कुडिक खेप स्याहानाड ड ऋतुके सरैडिम ल्हींडके ठाला । होसेको ईजाटम न भैलो डिहीम ह्वानाड होसे काट टोल न टूरके पाले ।

नमवीकउ काट डाहाके पा । ऋतुओ लाफाको -“छिनीक नम्बीक भर भैलो डिहीके आले ।” डेमन ल्या । ऋतुके मेनो बोई-मोईए -“चमै ईमाड भोको राहाना ।” डेठाड, मोईयो गुनासो सेके डेनाड च भोको ईमाड नहूके खाटले डेम ऋतुए ईमाड नहूके आले डेम अड्डी का । होसे टोलीयाड ऋतु ज ल्या सेहेम स्याहाके हटई ऋतु अरु डेनाड हिके ड विशेष ल्या डेनाड, होसे चाम-चाम लाडघाड राहाच मिनाम लाफा हटई बोर्डिडाड परिसाकच काट मापा ड । होट छान्म न आउला, “लौ टो लौ पिहिन ड भोको न भैलो डिहीके भुरुम्के । छिनीक ईमाड नुहूइड” डेम पट्को मन्दिया । ईमाड ल्हेस्च बेलाड ऋतु होसे मज्जरो कठ माडल आरमाट्च बउजा खेरेप नुहा । ईसे अधेर सेन ड न माडाहाँच हटई मडाकच बउजाकठ नेन्जा छान्म अधेर न डाक्के ऋतुके चे-चेस सकस छानमन्या । टै ड यिसे नेन्जा विकसीट हटई सभ्य लाडघाड फुन्म होरच आरनाम, मेनो गीन भिट्री लेच चे-चेस मिकरा के ड आरच्यूक्म होसे बउजा कठ स्वभाविक तरिकई चिन्दियाक डिहिले । होसे बउजई ड जाप्च लवजाड मेनो आरमिन ज डेले -“ज्यू डउ आरमिन याम आले ।” हटई ऋतुए मेनुड आरमिन होसे बउजई मागिन्ल्याड ड सेट्ले । होसे बउजा चे-चेस मनिटा पाचो खन्नू लख लासा ऋतुके । ऋतुए भोको न होसे बउजाके -“ईम कुलाक आले नि” डेम गिन्ने । यामई डेले -“डउ ईम च लोस लाडघाड ले ।” कुडिक गिना होडिक ज जुवाफ ल्हेट्के बानी लेउसा होसे बउजउ । यिसे बउजाउ आरमिन डेनाड र डाक्के तरिका ऋतुके अनौठो लासा । ऋतुके डाक्के कुडिक न सकस माल्या । होसेको निस मेहेको काट-आस्काटके सरैडिम चे ढलिड डाक्ले । याम ह्यालेन लिस्च मेठोरको मोलोक्म डाकोला । ऋतुके यामकठ परिचय जाट्म डाक्के ठालिखीन भन्-भन् गीन सेरेडम नुहूच लख सेया । हिके आले छेना ? खाली यामकठ ज डाक्म ऋतु मेनो ईम खेरेप टाहाले । ऋतुए लाफाको कठ विदा डिहीले हटई यामकठ डेले -“लौ यामजी खिन आडुपर्इ गूड वाई ।” यामई ड डेले -“गुड नाईट ।”

ओछ्यानाड फुटनाड ऋतुके मिक राहाके माट्योक्ले । खाली यामई आरमाट्च माडलो टाल हटई जाप्च मिस्वराड ऋतु मेनके न टाडिम ल्हीँड्च आरमिट्म मुले । ऋतुए नमवीकभर यामई ल्हीयाड डेच मेठोरको हटई मेनके काट-काट जाट्म आरसाल्ले । ईडिकाड न कुडिक बेला मिक राहाले होस्के ड ठाहा माछान्ने । गोराक सोनिखीन ईमाड हि-हि काम छान्ने ऋतु मेन मिभारनी छान्ठाड मोईकठ खाट्म ढलिड काजुसके बाहाले । नमारके पानई हूँडाड आबो भैलो डिहीके नुहूके डेम ऋतु भोको - भोको जाम्ले । छिनीक मेनो मिमीकाड चे चिक्लीम पारिम गाजल ड बुले, ऐनाड डोस्म मेनो मिक पूस खाटाक्ले । होसे चिक्लीम्च छुम्ठाड सुए डाँहाले हो मिमीकाड मोल्च गाजल !! जाम्म भेटनिखीन लाफाकोके वाडम डूले ईमाड न । काभून न्हूनी खीन ऐना डोस्ले । मिमीकाड ढलिड गाजल लाहालेसा लख सेया टि छेना ! चे-चेस सीट्ले । कलाप न्हूनी लाफाको योट्के टाहाले । लाफाकूड झहासाड माडल आरमाट्च बउजा याम

राहामी टि डेम पाले । यिटा डोस्नाड माडँहानिखीन, “छिनीक चो माराहालेसा” डेम मेल्लाहाकठ ज डेले । हटई गिन माजापाक्ले । छिनीक आसकाट लाडघालाक नुहूले होसे भैलो टोली । काट बराल बउजई भटट्यास्के ठाल्ले । कालापटारीयाड माडल आरमाटच सावट ख्योहोले । छेना कून्च वास्टविकटा ल्या ! ऋतुओ मिगीन काट - निस खेप झोको - झोको फोरजोले । ऋतु मेल्लहउ डोर हूट मिछाटियाड डाले । खाट-खाट मिहील ड होयोमिसा डेम ठाहा छान्ने मेल्लाहाके न । ढलिड म्हूडच लख ऋतु परालउ थुप्रोआड भयाम्म मुले । मुचो विट्कै टिसीनीड सेच लख न मिस्वराड ल्हींडच सेले । होसे ल्हींडो टालाड नीस - सोम आरनामको स्याहाके ख्योहोले । ऋतु मेनो लाफउ हूट डास्म बउजाको टोँहोठालाक नुहूले । ल्हींडम डूच बउजा खेरेप टाहानाड चो याम न ल्हींडम डूच टि लेउसा । लौ..! ऋतु चो फाडकाड माराडले गिन - गिनाड । ल्हींडम बाटके पानाड ऋतुए मेन्के ढान्के मात्योका । “हेल्लो यामजी” -होसे बउजउ खेरेप न च्याक्ले । यामई ल्हेस्म डोस्के माभेट्म न ऋतुए गिन्ने -“मिहिनिड कानुड ईमाड माराहा नाक्को डई च माडँहा ?” ऋतुए सेले -“ए हे नाक्को ! छिनीक ड डुप्के डिना नाक्कोके । डा च चाम-चाम नाहाकोके डुप्राहाचो आले ।” ऋतुके कुडिक चासो छान्ने डेहाड कि गिन्म भेट्ले-नाक्को सूकठ राहाच टो नाकुड ईम च यीनाड माहाले टा । हटई सुड ईमाड राहाच ल्या ?” यामई चो ऋतुओ गिनमाउ जुवाफ न मयाहामन खीन आसकाट ल्हींड छिक्ले हटई पट्टकोई ल्हींडके घोम खाट - खाट ल्हींडले । यिसे बउजउ यिन्च चाल डांहाम ऋतुके चे मासेहेच लास्ले । होंडिक भाँटी चासो डाच डांहाम यामई कुटा सेया हो डाके, डेम ड आरमिट्ले ऋतुए । होसे ल्हेस्म खीन नेन्जाको टोँहोठालाक राहाले । पट्ट नेन्जाको ल्हींडके ड स्याहाके जाटमन्या । तर ऋतुए माल्हींडा । खीन पराल टुपरो टाकिड मुआ । बउजाकोई क्यासेट आरमाटके ठाला । ऋतु स्याहाच ल्हींड -“मिमीकाड मानमको ले, गिन पिडठार भड्कोशको.....” सिडके ठाला । लाफाकोई “ल...ल..ऋतु मिस स्याहानिस” डेम होका । ऋतुए डेया -“आसकाट ल्हींहाड धनु ड डानेके स्याहाटाक्नी न । डा न्हूनीड आस्याहई ।” होसेको स्याहाले । पट्टको कु-कुलाक आले मुले हटई टाली फोरोक्ले ल्हींड खाट-खाट । ऋतु ड कासरो टाली आरमाट्म मुले । होसे बराल बउजाकठ याम चो ऋतु खेरेप राहाम मुम भेट्लेसा । होसेको के डाडच प्याक ऋतुओ डेरई ख्योहोले -“नाहाकोई छो चो ज्याम राहाच आउले न ।” ईडिक डेनिखीन कलापटारियाड बराल बउजाउ डेरईड ख्योहोच सेले -“अँ जेम न राहाच । माजेम चो कुद जाट्म मुके ? छिनीक चो नमविकभर भैलो गेस्के टा ।” याम ऋतुओ खेरेप हटई बराल बउजा होसकुड छेउआड ल्या । ऋतुए मेनो मेनकेप खेरेप ज खीन होटजाट्म न जाप्च मिडाक सेले -“लाफई ड जेम न राहाच आले ?” ईटा यामलाक ल्हेस्म ऋतुए डोस्ले । नमविक द्याँहाच विजुलीयाड ऋतुए यामके सेहेम डाडले, ल्होट्च मिहील - हूट, चे-चेस रुट्च, र्याच वर्ण, ग्वारहू लख ल्होट्च मिटाँहाड व-बडाको मिमीक, ल्होट्च न मिनाँहा । मिछाम ड ल्होटाक्के डेम आउला माचेम डास्च लख

। ऋतुओ मिमीक न्हूनी मिवुर्लिनाड बाहाले । ईडिक सेहेम रेट्के लेउसा कि ऋतुए डोस्नाड ड याम चे-चैस रेट्मन ल्यामन् । ऋतुए ड होचेउ जुवाफ मयाहाम खीन चासो डाले- “आबुई नाक्कोके चो मगर दुट ड राहाके लेउसा । नाक्को ड मगर न आलेमन ?” ईडिनाड होसेको खस दुटाड डाकमन्या । यामई मगर दुटाड डाकच सेम ऋतुके अचम्म लासा । यामउ जुवाफ ल्या -“म, डउ ईम मगर लाडघाड ले । लाफाको ड ढलिड मगरको न ले । होडिक सेहेम च मवारले ।” ऋतुए नाक्को हि जाट आले टो डेम गिन्के माह्योक्ले । बरु भोको न डेले -“कान मगर दुटाड न डाकई न टो ।। डा डउ दूट डाकके पाहामन ले ।” यामई डेले -“छान्ने, डा जुड्कूट आजाटई ।”

होसे नमविकभर होसेको ढलिड मराडम - स्याहाम, सोम प्रहर न केल्हेके पाले । यामई माडल आरमाट्चई भट्टद्यासके हटई ल्हिडके, ऋतुकठ अरुको स्याहाके ल्हिडके जाट्म । दक्षिणा ड ढलिड गोम्ले । र्वा भाले राक्के पानाड पट्को म्हुलेसामन ननिराम काका डेच थारुकुड खालाड लेच परालाड नीस-सोम बउजाको मिसान ले । आस्काट बउजाको ड -“आबोचो माह्योक्ले । कान ड होनाड न मिसानई” डेले । डेके माभेट्म न बउजाको होलाक न खेरले । न्हूनि नेन्जाको ड होनाड न नुहूम पोलोले । मिर्कई म्हुनाखिन सुके ड करा माख्योहोके लेउसा । पट्को मे-मेल्लाहाकाठ लेच लरफूको पुहूम मिस्ले । बउजाकोकठ लरफू लेच कुरा माछाना । होटान ज्याकेट हटई सुइँटरकठ मिसामन । ऋतुए यामके कर जाट्म मेनो लरफू पुहूके याहाले । मेन चिहौं लाफउ लरफू पूडम पूहूले । कलाप ज मिसम्या मन र्वा भाले राक्ले । र्वा राक्निखीन ड होसे टोलीको छ्याडग माट्याठार होनाड न मिस्म मुले । “ऋतु लाफा, ए ऋतु लाफा, सोके माहाले ?” ईटा न डेम ऋतुके सुए आले योट्चलख सेले । होस न्हूनिड ऋतुए मेनो डोर गालाड त्यालेन च्योक्च महसुस जाट्ले । होसे च्योक्चर्वई गान्म ऋतुओ मिकको ड फोले । मिक सेहेम फोम डॉस्चो टो, यामई डेले -“गुड मर्निड मिस ऋतु । पट्को सोम भ्या, नाक्को मासोके ?” ऋतुए मिक माओल्व लख जाट्म यामके जुवाफ माल्हेट्म खिन मिक चिलिम्ले । होसे बउर्जई मेनके पुहूके याहाच लरफू ऋतुके विस्तारै पुहाक्म याहाले । ऋतुए यामके काचोट डोस्ले । याम, ऋतुओ अधेर खेरेप न मुम डोस्म आटान रेट्म मुमनेसा । ऋतुए यामके ढलीडबेर डोस्के माह्योक्ले हटई होसे पुहाक्च लरफू न डेनामसम्म टन्डीम मिटाँहा हुप्ले । पट्को ऋतु खेरेप न गल्याड - मल्याड जाट्च सेनिखीन ऋतुए मिटाहाड लेच लरफू खोल्म पट्कोके डोस्म मुले । होसे भैलो टोलीयाड चे होरच न बउजा ल्या नेत्र डेच । होचेई -“लौ आबो चो गेस्के माह्योक्लेमन । कान पट्को न मिकइ मटाका, चाँहा ईमाड नुहिड, नम्बीकलाक खीन ऋतुओ ईमाड भुरुम्के” डेले । आस्काट बउजाकोई -“माहाले यिसे लाडघा चो डिहिम माभेट्मने । चाँहा गोराक ड गेसइँ, छो ज्याच वेलाड ईमाड आहानई” डेम च्याका । ऋतु हिड माडाक्म मुले । छिनिक भाईटिका आल्या, होटछान्म भोको ईमाड नुहूम हि-हिको खाटाक्के

छानोला । आस्काट पट्टी होचेउ गिनई ईम डेनाड ड, भैलो न मराडम सेमने । खास जाट्दम चो यामकठ डाक्के, हटई होचैई ल्हैंडनाड स्याहाके डिन्नाड भिन्डई खनुड मराड लास्मन्या ऋतुके । “लौ, लौ गेसके हटई ईमाड नुहूके छो जेके” डेच सहमटी छाने पट्टकुड । हटई होसे ननिराम काकाकुड ईमईड न ठाले भैलो डिहिके । म्हुडम ड मिक माओल्म आउले, नमविकभर हानई म्हाडनाड गोराक सोनाड कून्च मिटाँहा डाडले, होन्च न मिक आरज्याक्म ऋतु मेनो लाफा रुपनीउ सारकोटाड टालू डाम मिक चिलिम्म मुमन्या । यामई रुपनिकठ गिन्ने -“ऋतु मिस चाँहाघरी ड मासोमने ?”

रुपनीए ल्हेट्दले -“अँ मिक राहामने ।”

“टोडम फोकुड सारकोटाड टालु ठोनोक्म सुटी सेहेम मीक राहाके आह्योकई ड !!” ऋतुए गीन-गिनाड मेल्लाहाके डेले ।

ईसे दुक यामके ड ठाहा ल्यामन डेले -“ऋतु मिस, ए लाफा सोनी चिया गाके नुहूके ।” ऋतुए टालु सोट्दम यामके डोस्ले । यामई रुपनिकठ डेले -“अरुको भैलो डिहिमन जाट्ले । नाक्को ड ऋतु मिस कठ ह्वानी न ।” ऋतु ड रुपनीए लगभग काटै मिस्वराड डाक्के -“पट्को गेस्मने कान ज कुट जाट्दम नुहूके ?” यामई खिन ह्वोक्के -“नुहिड न कान । सुई ड हिर माडेले ।” ऋतुके चिया चो गाके मन त्या होट छान्म डेले “हुँई न टो ।” ऋतुए रुपनिके डि ढारा केट्के विन्ने, हटई सेहेम मिटाँहा मेस्ले, मिहिल - हुट हुरले । होसे ढारा लेच आरभाउ आस्काट छेउआड काट ईमलाक नुहूले याम । होसे निस नेन्जाको ड होसे इमाड पैडिले । यामई डेले -“ईसे डउ काकाउ ईम आले । डा ईनाड टिहार मन्डीके राहाच आले । हि जाट्के ईमाड आन्के चो, ईन्च संकटकालाड विद्धिके न बाहा । रेन्जा - आरनामको डाँहा डेहाड बिड्रोहीकोई मेहेकूड ग्याच सेनाड आल्के डर ले । बोई मोईए ड मराहाना डेले ।” ईडिक डेनिखीन यामई मेनो काकिके चिया खास्के गिन्ने । हटई मेल्लाहा न निस टाडच चकटि राक्म टाडम याहाले । मेल्लाहा ड चे घाडच चकटि लाम रुपनिउ खेरेप मुले । रुपनि करा ख्योहोम रुहूले । “बोपरा ! चाड - बाडाड रा ईमाड नुहूके माडिन्नेसा ।”- डेम आरमिट्दम ऋतु यामके डोस्म मुले । यामई ड ऋतुके होडिनाड न सेहेम डोस्ले टि !! अनि खिन डेले -“डा ईमाड मान्च नीस ल्हेस छाना । नारायणगढ सप्तगण्डकी कलेजाड १०+२ परेस्म भ्याटा ।” ऋतुए चे ढलिड वारके पाले -“नाकूड ईम कुलाक आलेटो ?” रेट-रेट जाट्दम यामई डेले -“नाक्को कान काटई जिल्ला भिटरी मुमने । खीन ड याम मेनलख फरस्यालो छान्म मडाक्च डाडम ऋतुके डिक्क लास्ले । चिया टाह्हाले, चिया डाडच विद्धिकै ऋतुए गिलास दुम्म काट सुरुप लैडिले ।

ऋतुए होसे ईम, ईमउ जाहान, डाक्च, ह्वाच डाडम न यामउ काकाको हि जाट आले डेम अड्कल चेले । काह्हाडच ईसे लिसाड ईडिक ढलिड जात-जातीको ले । पट्टकुड मे-मेल्लहउ रोस-रेवस हटई छ्याप डाडम न होसेकूड वास्टविकता टौलडिके ह्योक्के । मगर-गुरुडकोई मेल्लाहाकोके वाभन-क्षेत्रीको डेम

हटई शोर्पाकोई मेहेको मैथिली, भोजपुरी डेया डेहाड पुरै ढाटच ठाहा छान्ने । कानुड अघेर हुँडई केस्म राहाच रोस-रेवसको काट डेनाड आस्काट फरक न ले । होट छान्म काट नेपालीए आसकाट नेपालीके मज्जरो चिन्डीक्ले । होसेको चिया गाम ख्योहोनाड लाफाको, ननिराम काकाकुड ईमईड ख्योहोमन ल्या । बउजाकोई होनाड डिन्च सोभुवा रोटी टायामन ल्या । नीस-सोम ईमाड गेस्तिन्खीन बउजाको चो कु-कुलाक खेरलेसा । बाँकी मुच लाफाको ड चमई खीन भुरुम्के डेचई भाम ईमाड नुहूले ।

ईमाड टाहानिखीन ऋतुओ मोए, “नमसिन ज गेस्त्या टि । नमविकभर चेम न डुके चो माहाले ।”- डेले । ऋतु मच्याक-मच्याक मिस्म याहाले । ढलीड बेर न्हीन ऋतुके मोईए सोट्ले । सोनिखीन रेस्ले हटई डाजे-भोईके मिटाराड टेप बुसाक्के तरखर जाट्ले । मोईए पट्ट कुर खास्म डाच लेउसा, जेच कुर ड फिन्मनेसा । ऋतुए टेप बुसाका । नमविक लाक ऋतुए दियो, पालाको तयार जाट्ले । पट्ट पालाड सिडी पिडटाक्ले हटई खीन भैलो गेस्के नुहूके जाम्ले । छिनिक चिकच कुर्थाड ग्याच लफू पुहूमन्या होचैई । दियो जुरमन डुनाड लाफाको टाहाले । याम ड छिनीक जिहिच कमिज कठ चिकच पाईन्ट बिलमन्या । ऋतु मेनो सर्झिटर दुम्म ख्योहोले । लाफाको कठ टोडच ऋतुके डाडम यामई मेनो डोर हुट सोट्ले । ऋतुए ड जुवाफाड मेनो हूट होयोक्ले । हटई याम खेरेप नुहूम डेले - “नाक्कोईचो पुहूके लफू मराक्लेसा ।” आडिकबेर न ऋतुए ल्हेट्ले - “डउ लरफु पुहूके डेम नाक्कोई ड जेकेट माविलच ?” होचैई रेटई-रेटई डेले - “म, डउ मिनाम सर्ट टानाक्के ।” ऋतुए मेरेट ढान्के मात्योक्ले । याम ड ऋतुके डोस्म आटान रेट्ले । ईजाट्म न होसेको भैलो गेस्ठास सेहेच लाफा छान्मन्या । काट-आस्काटाड निसान्चके न मेहेको यिजाट्म डूफे डिन्नाड, मेहेकूड जिवाकाड न अघेर खेप ढलिड मेसेरेड सेमन्या । यामके ऋतुओ फरस्यालो मिडाक, करा माख्योच बानी, रोके ज्योस्च मिटाँहा ढलिड सेहेच लासमन्या डेहाड, ऋतुओ गिनाड यामई आरमाटच माडल, होचैई ल्हिडच ल्हिड, मिबुर्लिनाड लाहाच होसे मेरेट ठाहामन्या ।

कायाक ऋतुओ बोर्डिडाड काट ठुरी टाहाले । खामो अघेर सेहेच आखराड ऋतुओ आरमिन ल्या । बिन्मकाच भर्मिउ आरमिन माल्या । गिनाड गिटच खुलडुलीके ढान्के मात्योक्म ऋतुए जजाकोके परिसाक्ठार न ठुरी फोले । ठुरी लगभग अंग्रेजीयाड ल्या । कु-कुलाक ज चे-चेस नेपाली मेठोरको मोलमन्या । यामई ज रिक्च लेउसा होसे ठूरी । ठूरी परिस्म भेटनी खीन ऋतुओ गिन मज्जरो फोरजोले । गिन सुहूम ऋतुए मेल्लाहाकठ न डेले -“डाके यामई आरमिट्लेसा ।” ढलिड भर्मिको भाम लोस छान्निखिन मआरमिट्ले । यामई ऋतुके आरमिटा । ऋतुके अचम्म लासा, बेरलै खन्नूड मराडम लास्ले । मिपिहिन न ऋतुए ठूरीउ जूवाफ रिक्ले । ऋतुए भन जम्मै अंग्रेजीयाड रीक्ले । आसेको आबो ठूरी केटमन मुले । ठूरीयाड होसेको खास जाट्म गूईयाड लेच मासेहेच रोस, रेवस ड अन्धविश्वासो बारेयाड काट छलफल न केटोला । से-सेन काट-आस्काटउ

भडकोस, पहर ड लक्ष्यो बारेयाड लहउ मन्डिमाको योसोला । यामई ऋतुके ढलिड वारके मौका डुपा । ऋतुओ मेठोर ड विचारई यामके ढलिड डेलेक्ले । मेल्लाहा सुआले? लहउ वास्तविकताके लहई न सेरेडम कुहूके बाहाले डेच ढूक वारके यामके ऋतुए न डूस्ले । यामई गिन फोम डाक्के, रिक्के ड ऋतु लाकिड पाहाले । मेहेको निस जिवाक न्हेप स्वाद्य लाफा छान्म न मुके निसान्चई न खिन-खिन कसम जेले । आबो बि.एड. परिस्के ड निसान्चई न काटै कलेज भर्ना छान्ने । ऋतु सढई ईमईड न साईकल केट्म कलेज नुहूले डेहाड यामई लोस मेनुड लाड्घाड न परिसाक्के ठाल्ले । से-सेन विडा खटाक्म कलेज राहानाड ऋतुए ढलिड डुस्ले । होसेको ह्यालेना खाद्च लाफा छान्म भेटमन्या । यामई पहाड लाकिड भर्मिको राहानाड हिल्चो याहाम काके, हटई ऋतुए चाडिस्च पुस्तक, सन्दर्भ सामाग्री लोम याहाम काके ड जाटोला । कलेज ड यामउ विचाड ऋतु न पुल छानान्मन्या । डेकेन बाहानाड, होसेको ईटा भाँटी खाटनाड र काट-आस्काटके ढलिड मनिटा जाटोला ।

होसेको निस लोस लेनाड ड फोनाड काट साहाकाड निस सोम खेप डाकोला । ऋतुए डेउला, लाफा लाफाड बरोबर जिम्मेवारी छान्के बाहाले । होट छान्म फोन ड पालो-पालो जाटोला । फोनाड ड ऋतु, यामके सढई विडा खटाक्म कलेज मराहाच डेम ढिओला डेहाड, यामई ऋतुके मेन से-सेन कलेज राहानाड ड मेनके होडिक समय मयाहाच डेम मिरिस टानाकोला । ऋतुओ गीन डाके ज यामई जाँच याहोला । ईट जाटम न होसेकोई अन्तिम परिक्षा ड याहाले । होस न्हूनी ऋतुए लाडघउ आस्काट सरकारी सिपलाड परिसाक्के काजुस डूप्ले । ईडिनाड निसान्च न ढलिड खुब सेरेड्ले । ऋतु पट्ट ल्हेस पट्ट पेपराड सफल छान्मन्या टर यामउ अघेर ल्हेसो न्हिस पेपर माचेस्मन्या । होसे न्हूनीडउ ल्हेसाड काट पेपरो जाँच न मायाहा । होडिनाड ऋतु यामकठ मेझहेरेक ख्योहोमन्या । यामई ऋतुके डोस्म रेटचई डेमन्या -“नाक्को डाके कुडिक रोले हई ? ईडिक भाँटि ख्याल, चासो टो काट रोइट्याई आस्काटके ड मजाट्ले ।” ऋतुए डेमन्या -“नाक्को ड डा सेहेच लाफा आले । लाफा छान्निखिन लाफउ ख्याल माजाट्के ?” होडिनाड यामई -“आले-आले” डेम, ऋतुए सेहेमकठ जाहाम मिचारडि लाक भालाक्च छाम टान्डम याहाले । ऋतुए -“ऐया ! हि जाद्च ?” डेम डेर माजापाक्ले । यामई ऋतुकठ, “सरी -सरी” डेम टालुआड कुलाकिड आले छेना भुरम राहाच मिलाहा ढुम्म लोहोम याहाले ।

ऋतुए सरकारी सिपाड सरकारी कोटा डुप्ले । निसान्च न माराड्ले ढलिड । ऋतुए एम.एड. परिस्के ठाल्ले, यामके सेहेमकठ परिस्म पट्ट पेपर चेसाक्नी डेम ढिले । हुट-हुटाड मोबाईल छान्निखिन चो प्रायः सढईलख फोन छानोला । कायाक यामई ऋतुके फोनाड डेले -“डाके काट काराड्च गरापई घरापमने ।” ऋतु हालासले -“हि छाना ड डाके डेनि न ।” याम ढलिड ममराड्च लख मारच सावटाड डाक्ले -

“डाके ईमाड, काजुस्के भर्मी माले, व्याहा जाटो डेम डेच-डेचर्झ ले । डाके चाँहा चाँहा न व्याहा जाटके मन माले ।

“काट न काट याक चो व्याहा जाटके न आले । बेला ड छान्मने, नाककोई व्याहा जाटल्याड ड नाक्को लख न परिस्च आरसालई । अनि परिस्च, जागीर जाटच भर्मिए ईमाड, गाहाड काजुस्के माभेट्ले नि टो । मोईके होटा डेनी न ।” -ऋतुए डेले ।

होचेउ काट साता न्हूनी ऋतुके मोबाईलाड खवर राहाले -“डई लाडघउ न कानुड जाटो नेन्जाके जिवाक लाफा खासा । नाक्कूड ठोगान डउ गिनाड लेमई ले । डा डउ माहाजा के रा परिसाक्म मेनो मिहीलाड टौँहोके त्योक्च खास्ले ।” ऋतुके कुटा लासा होसे ठाहा माछाना यामके । ऋतु मेल्लहउ परिस्मा हटई सिपाड भुला ।

कायाक ऋतु बजारलाक नुहूनाड अरनी जेके होटलाड पैडिले । होचेउ अधेर काट भर्मी र्याचिसई मिटाँहा ड हुप्प मुमन्या । होस्को र्याचिस परिस्मन्या मन्। ऋतुए मेनो अरनी जेम भ्याटके पानाड, होसे टेवलाड होटलो मिमुरुडई चिया राक्म डाले । र्याचिसई मिटाँहा हुप्च भर्मिए र्याचिस टेवलाड डाँनिखीन चिया गाके पानाड ऋतुए डाडले । होस्को चो याम न टि लेउसा । निसान्च न डुङ्ग परिस्म रेट्ले । हटई यामई आस्काट कप चिया ड डिहिकाले । यामई गिन्ने -“नाकुड पढाई टुङ्गा ?”

ऋतुए खेहेले -“पढाई ड सेन दुरले ड ?”

यामई डेले -“आई मिन, मास्टर्स ।”

ऋतुए ड रेट्म डेले -“अैं, आबो फाईनल परिक्षा याहाके ले ।”

याम खिन डाक्ले -“डा आस्काट ल्हेस नाक्को परिस्च युनिभर्सिटियाड न भर्ना छान्के आले ।”

ऋतु ढलिड मराडले -“ए व्याचलर चेसाका ! ल....ल खाटा । डा डउ नोटकपीको आयाहई नाक्कोके ।” खिन फाट्ले -“खोई टो नाकूड माहाजा ? बजार टनाक्के मराका ?”

यामई डेले -“म, डाल्खाट राहाच । जिल्लाड नुहूच काम ले ।” कुरास्के सिलसिलाड यामई ऋतुके गिन्ने -“व्याहा जाटके माहाले ?”

ऋतुए रेट-रेट जाट्म डेले -“नाक्कोई डाके अधेर न ईटा डेम मागिन्म आस्काट के न जाका ।” ऋतुओ जुवाफ सेम याम कलाप ऋतुके डोस्म मुले । हटई डेले -“डा नाक्को डेनाड आस्काट जाटउ भर्मि । होट छान्म सेन ड न गिनउ ढुक डेके माट्योका । हि, डई गिनल्याड नाक्कोए डाके छान्ने डेउला ?”

ऋतु हि ड माडेम मुले काछिन । हटई जुरुक्क सोम होटल बहिरी खोहोले । ऋतुके ढुप्के ढलिड वेर मालास्ले यामके । यामई खिन गिन्ने -“डेनी न ऋतु मिस, नाक्को डाकठ व्याहा जाटोला ?”

ऋतु यामलाक ल्हेस्ले, हटई राप्के पाच लख मिटाँहा खास्म यामउ मिछाटियाड काचोट विस्टारै डाप्प डेले -“नाक्को कुन्च भर्मी ? नाक्कोई मेल्लाहाके डा डेनाड भिन्डई हिके मन्डिले ? नाक्कोई डेम डोस्के ल्या । नाक्कोई सेन डेले डेम डा वाडच - वाडचर्व छाना ।” ईंढिनाड यामई ऋतुके अघेर खेप छुले । ऋतुओ सारकोटाड हुट डाम गिन्ले -“नाक्कोई डेल्याड ड छानोला ।” ऋतु हि ड न मडाक्ले मिमीकर्व भाल्के पाच मिक डि के यामई माडाडम सिट्ले हटई सरासर ट्वाले ईमलाक । याम डोस्म डुले ।

❖ ❖ ❖

सुके ही डेके ?

जिवाकउ ईसे घरियाड राहाम डाके डउ जिवाक निरस, निरर्थक लास्मन ले । गिनाड काट खन्नुड ठै-ठै लास्मने । फोकई डाडनाड, डाके भाबई नि ! ईचई ढलिड जाटा लख सेले आउला । यिसे गुइँयाड लहउ न भिन्डई ठोगान, चिन्डियाक, मनिटा खास्म भेटच सामुदायिक सिपालउ स्थाई मापा आले डा । फोकई डाडनाड डाके मज्जरो, मराडच आडाँहई, टै डाके मराड माले । सुख ड मासेले । माडयोहो, डई डउ जिवाक कुट जाटम केटा ड डा ईनाड इडिन्च हालाड टाह्नामने ! सेन ड न्हूनलाक ल्हेस्म माडोसा । झन् लहउ राहाच मिपीहीनउ बारेयाड कुडिक न त्यालिम माछाना । खोई कुन्च गिन्दुकई डाके छिनिकाड दुस्म राका ? डा मेल्लाहाके न चाँहा बल्ल सेहेम सुहूमन ले । नुडम भेटच याकको के काट-काट आरमिटके बल जाटमने । डई डउ आनि-बानी, विचार, जिवाकउ मन्डिमा हटई भद्रकोषको के डाल्लहउ न चिकरिम बिकाम आरमिटम न ले ।

मारच लेनाड दरिद्री हटई ढलिड गरापको कठ पुन्हा । फुन्चप्याक निमोनियाए मिसास लाके न सकस छान्के, मिघाँटी घ्यार-घ्यार जाटके ढिन्च सकसको कठ डा होरा । दरिद्रीए पेचेच ईमाड, कुडिक ज मापरिस्च बोई-मोईयो मिजाके कुपोषणई घरामा टो हि मिनाम अचम्म छाना डेके र ? ईमईड सिपाल खेरेप ल्या । होट छान्ठाड लाफाको कठ परिस्के बेलाड न ठाल्लेसा । आडिक ज गह्ना-बारी, भैसी, ह्ना डेनाड ईमाड आस्काट कुडिक रा आम्दानी माल्या । डउ बोए हिल्वो कमडिके डेम ईम डास्म कुलाक रा नुहूच डाके त्यालिम माछाना । त्योक्च छान्नई हुँडा काजुस्के, नीस-सोम हिल्चो भुरुम्के पाहा । डई एस.एल.सी. जाटनिखीन लाडघाड न बोर्डिङडाड जागीर जाटके ठाला । होसे ल्हेस न मोईयो मिघाँटीयाड क्यान्सर छाना । होसे याम ड हालट डई चाहाँधरी टाक्च, जिवाकउ गरापई त्यालेन घराच्चो बेला आले । लेच गह्ना-बारी बन्दकी डाम उषाहा जाटनाड रा मोईए कानकोके डास्ले । परेस्मन जाटच भोई-नानीको, मेलखाट बोई, आडिक ज नाम्याक । यिडिन्च ढलिड गरापको काचोट न टाक्चे बाहानाड रा डा, छिनपिहिन लख ममाराडच माछाना । बरुटई होसे याकाड कूडिक डेल्याड ड काजुस्के त्योकोला । गिनाड काट बिक्माउ ल्हड, टालुआड म्हे हटई सारकोटाड जिम्मेवारीउ लोवाको ल्या । टैर डा ईडिक भाँटि महालासा । डा र डडग सेले, होडिनाड ईडिकमन बैराग माकेसा । सर्दई आरमिटोला भोई -“नानीकोके परिसाके, होरोके, मिहिलाड टोहाँक्के ले । डा मिभारनी डई छान्ठाड डउ कर्तव्य आले । चे आरमिटोला -“डउ भोई-नानीए डाके ढलिड मनिटा जाटले, रोले । चाँहा आरमिटनाड लास्ले, भर्मी सकसाड चे काजुस्के बल हटई गिनाड ढलिड पहरको गिटाक्के लेउसा । डई डउ जाहानके डुस्के, भोई-नानीकोके परिसाक्के हटई डउ परिस्माके अघेर आलके त्योकठर जाटा । नानाभाँटी विजोक ड टाका । डउ भया एस.एल.सी पास छान्नाड डई लाहा पास छान्नाड लास्च मराड म्ह्याका । होचेउ

पालाड चो लाडघाड न चु फाट नीस परिसाक्च कलेज छान्ने । कहर होचैई ड चेक च टाक्च न आले । लाफाकुड सडगत आले टी यामउ नामसुहू ! हालटाड केस्के मापाके । नानीको ड सेहेम चो मापरिस्ते डेहाड ड निसान्वई न चू फाट नीस चेसाका । यिढीनाड डउ जिवाकउ ग्यो ढिन्च, सेहेच बेलाको केललेसा । डा खिन-खिन आरमिट्म मुले । घरि-घरि चो छिनिकउ हालत डाँहाके बाहानाड आरमिट्ले, होसे बल, वैश पिडच उमेराड यिसे गिन हिम होटा भाँटी किरीमाँ ? गिनाड भिन्डई पहर, भड्कोषको डेच चिज न मागिटा । डई होडिन्च कुर कुटा छान्ने डेम ड सेन ड न म्याडके जुडकूट माजाटा । लास्ले, डउ ढिन्च विजोग हालटाड, वारच-आरमिट्च पट्ट भर्मीको इट जाट्म न चेले आउला मेनो याक को । ईटा न आरमिट्म डुले । मारच लेनाड बोई-मोईए होरोका, ईसे मिमीक डाँहाटाका । यिसे ऋण बुमने । मोई बेलाड न ढेनाम आना । सेन ड गुनासो माजाटा । डा बोईके हि डेईड, डई वारनई हूडांड ईम-गाहा ज जाट्ले । मोई सिनीखीन चे लापरवाही जाट्के ठाला । ज्याके-गाके लाकिड पट्ट काम काजाड सगलोसगा लापरवाही ल्होडके ठाला । डई भोई-नानीउ खर्च लाकिड बोईके सिकरी, हान ड ओलोके बाहोला । डा कूटई ड पट्ट सकसको कठ पुन्होला । सेसेन लहउ दिगदारी बोईके सेटोला । सढई न सेच-मासेचो लख जाटा । डई डउ जागीर कठ परिस्माके विस्टारै अधेर टाहाका । डउ भया-नानीको सढई लगाटार कक्षा लाम परिसा । होसेको डई डेनाड र ढलिड खर्च जाट्म परिसा । डा मेल्लाहा नीस-सोम जोर बढिन विलल्याड होसेकोके, डेच डेनाड चे-चेस थोरै ज मायाहा आउला ।

म-मारच जजाको परिसाक्के होसेको माजाकोला । मारच ठोगानाड आडिकखाल नाम्याकाड काजुस्के सेन ड मामनडिया । महिली नानीए चु फाट नीस परिस्थास न ठुरी रिक्म खास्च लाफाके जिवाक लाफा डेम कुहा । डई हि ड माडेया । होसे जोहोच काट ल्हेस मावोल्म न मारच नानीए ड कलेजउ लाफा कठ जाक्म व्याहा जाट्ले । डाके पट्ट कुर ठिकै लास्मन त्या । होसेकुड काजूस डुमूक्के डिन्नाड डई डउ जिम्मेवारी भ्याट्के न पाच आरमिट्म राहा । डुस्मन मुआ । वि.वि.एस. जाट्निखीन डउ भोईए जागीरउ लागि कु-कुलाक जुडकूट जाटा । होचैई डिन्के माह्योका डेईड । होचैई मिनाम छ्यापके सगलो न मेल्के जाकोला । होसे अनुसार होचेउ मन्डिमा त्या कि, कुसे ड काट डेनाड आस्काट घटी छान्के माछान्ने । यामई केट्च नामसुहू डेम होचैई मेनो जिवाके तौर-तरिका हटई सोचाई मेल्लाहा न खासा । डा डउ आरमिट्च तरिका, आनीबानी हटई मन्डिमाके सेन ड डास्के माह्योका । होट छान्म च छिनीक घरी डा ईसे ठोगानाड न यिसे डउ सिपालाड काजुस्म मुमे । डउ काट भया, सुके डई ढलिड पहरको बुम क्वाट्मन्या । होचैई सेन ड न कराडच मानमको जाहा हटई होसे अनुसार व्यामन जाटा । सेन यू.के., जापान, अष्ट्रेलिया लाक भुरके पानाड-पानाड लाखौं-लाख फाडकाड ठाहा ।

छिनीक होसे दक्षिण कोरियाड ले । होसे नुडच ड चू ल्हेस छान्के पा । नुडच सोम-बुली ल्हेस सेहेम न केसा होसे । जब होसे आरच्युहूम मुके ठाला, विस्टारै डई र बोईके आरमिट्के डासा । खाट-खाट नुरी रिक्के न डासा, फोन ड चे-चेस से-सेन जाटोला । चाहाँ इमेलउ ड जुवाफ मारिक्ले । यिसे दशैयाड होचेउ नेन्जा लाफा ईमाड न राहामन्या । होसे नेन्जा आलाक न भोईकठ न काजुस्ले टा । डा कठ डाक्नाड डेमन्या -“नाकुड भोईए राजढानियाड घडेरी लोमने । कानई ईम खास्के ड ठाल्म भ्या । डउ इसे छुट्टीयाड ईम खास्म भ्याट्के ले ।” यिसे सेम डाके मराड ख्योहोके न बाहाचो आले । खाट-खाट गिनाड काट जू छाहाचो लख छाना, गिन-गिनाड भोए जाट्च हिन्टी चिसिया । सुए सढई काट ज भोई टाकिनीड आशा डा हटई मेनो पट्ट कुर बानाका । होस्के न होरोके, मिहिल-हूट बलियो खास्के मेनो जाप्च वैंश चेसाका । होसे डईके न भोईयो यिडिन्च चालई गिन बिकाले । डा होचेउ पट्ट गारापको फोसाक्म नुहा, होसे न भोए छिनीक मेनो डई ड बोई डेनाड आस्काटके क्वाट्के लेउसा । सु आले सु के मेनो मन्डिके लेउसा । डई भोईकठ हि ड माडिउला । होचेई खास्च भिन्टाड मार्च अनि गाडच ठोगान, काट डईए जाट्च रोहउ सट्टा भोईलाकिड चे-चेस मनिटा । डई ठिलिड पा कि हि ! ! डाके ठाहा माछाना । व्याहा जाट्के अघैर न मेनो पट्ट काजूस फोकोके याहाच भोईए, हि बुढास्चो बोई ड डईके सेहेच आजाटै ? डाके मिविरीस ख्योहोमने । डई कूडिक हण्डर-ठक्कर हिनीकल्याड ड डउ राहाच याक यिटा आद्यानई डेम अड्कल माच्या । तर छिनीक भोईयो चाला डाडम केल्म भेट्च बेला आरमिट्मने ।

❖❖❖

गीन

पिंडीउ छेउआड मुम खर्गीसरा, राडम भेट्च भाजी गानउ मिलाहाको आरसाल्म चेम न ले, चमै मकै आँटो कठ मेल्के । खेरेप न लगभग बुली ल्हेसो बेलीसरा कुहाड पाटी डाम चाम-चाम आखरको रिक्के पाहामन ले । क, ख, ग, । ईडिनाड न होचेउ फुपू झोस्म ईम भिट्री पैडिके पानाड बेलीसराके मेकुड मिहीलई लास्ले । बेली राप-राप जाट्ले । यिडीन्च डाडम खर्गीसराई मेनो नन्दके डोस्ले ज । बेलीउ फुपूई झन् बेलीके न ठिले -“गलामउ कुडिक खेरेप मुचो । चे-चसे छुस्नाड र राप्म भेट्ले सिकेपाच नेन्जा.....।” बेली मेन के ढिच सेम मिमीक पिडठार मिक डी खास्ले । लहउ रोध्या, मारच नानीके ईटा डेना कुसे मोईयो मिगीन मआरज्याले ड !

“साहै च्याक्म मादिनी न नानीके ।”- खर्गीसराउ मेडगेरई ईडिक ज ख्योहोले ।

“छु रा माछुमी राप्म भेट्ले यिसे गालपारा । यिडीन्च रोध्या, सिकेपाच नानी र फुनाक्के ।” -आडिकबेर न जुवाफ ख्योहोले फुपूओ डेरई ।

मेनो नानीके होटाभाँटी डेनाड खर्गीसराउ गिन विक्ले ड डेले -“चाहाटि यिडीन्च ले । कराडनाखिन डउ नानीए ढलिड परेस्म काराडच, स्वाद्य भर्मी छान्ते । होडिनाड नाक्को ड मराड आख्योहई नि ।”

“ईडिन्च रोध्या नानिए ड परेसा अबो, सेन सिले ।” डेचई फुपूए बेलीके ढुस्म ईम भिट्री पैडिले । काट हूट मोइयो सारकोटाड, आस्काट हूटाड पाटी लाम टोडच बेली मेनो फुपूए ढुस्नाड फुट्ले । होचेउ हूटई पाटी ड भाल्ले । होसे मिक डी भेरेस्टै खास्म डेर फोम न राप्ले । टै र सावट माख्योहोले होडिक । खर्गीसराए मेनो नानीके सोट्ले हट्टई कुहूले । होचेउ गिन भिट्री डयाम्बुक ईलाक-आलाक छर्याहाले, होचेउ गिन राप्ले । टै डेरै हिर माछ्युक्ले । गिन-गिनाड डेले -“डउ नानी जिवा डेहाड, डा ईसके माजेम डेहाड ड ढलिड परिसाक्ले । डा चो मापरिस्म यिडीन्च डुःख डिन्मने । ईसे नानीके ढलिड परिसाक्के आह्योकोस, मेनो मिहीलाड टौँहाक्के आट्योकोस डई ।”

बेली मेनो मोईयो मिटूकाड सर्गलो चू साहाक मुनिखीन अझै निस याक न्हूनी फून्चो आले । फुन्च प्याक निमोनिया हट्टई कुपोषण छान्च होसे नेन्जा फुनिखीन ड मोईके ढलिड रोहाका । मेल्लाहा ड मिघाला-मिहूसाड चे-चेस ढुक-ढुकी लाम जिवामन ले । खर्गीसरा मेनो नानीके डाडम सर्धई विरीम मुत्ते -“कायाक ईसे नेन्जाई डाके रापाक्म नुहूले ।” बेलीसरा मेनो लाफाको कठ खेरके, फोरजोके नुहूके मापाले । होचेउ ढलिड लाफाको ड माछ्यान्ते । याकको, साहाकको

केल्म नहूले । होसे विस्टारै ल्होडल्याड ड माड्योहो न परिस्थाड ढलिड सेहेम जाटम नहूले । बेलीउ बोई-मोईए बेलीके कुडिक ड काजुस्के माह्योक्ते डेम हि ड काजूस माअरडिउला । बेला-बेलाड छाके, म्हा, जू म्हाअई रोहाक्के, फुट्के हटई स्वास्थ्य केन्द्र नुडम न डुके बोगीउ हालट ल्या । जाँचो बेलाड छानाड बोईए बुम सिपाड आहालोला हटई होचेई जाँच याहोला । बोई-मोई निसान्वउ न बेलीए हौसला डिन्हा । ढलिड सकसको टाकम मेनो बोई-मोईए बेलीके डुस्मन राहा । बेली विस्टारै परेस्म-ल्होडम नुहा । होचेई ड जिवाकाड ढलिड गरापको, सकसको डाडम-टाकम राहा । आरनामाड चो होसे रा मेनो लाफाको टडिमन डाँहाके ठाला । मेनो कक्षाड होसे दोश्रो-तेश्रो ड छान्के ठाला । बोई-मोईके ढलिड मराड ख्योहा । गिनाड काट सेहेच विचार डाम आँटिडल्याड जिवाकाड हि डेत्याड ड जाटके ह्योक्ले डेच काट मन्डिमा गिटा बेलीउ गिनाड ।

चू फाट नीस न्हूनीड बेली कलेज ड परिस्के ठाला । मेनो बि.एड.ओ न्हूनलाक ल्हेसउ जाँच याहाम भेटनाड ईम डेनाड चे लोस सिपालाड अंग्रेजी परिसाक्व मापाउ ठोगान डिन्हा । चाँहाघरी मेनो जिवाकउ पट्ट जुमाड बेलीए मेनो बोई-मोईके आरमिट्ले । काट मापा ल्हेस्म काजुस्के पानाडघरी होचेउ गिन भिट्री मेनो लहउ रोस, रेवस, दुट, छ्यापको वारम भेटमन्या । होचेऊ गिनाड मेल्लाहाई मेल्लाहाके लूप्म रोके ठाल्म भ्याटमन्या । कलेजाड न जातीय पुन्माड फाल काच बेलीए, मेनो चिन्डियाक के मराड-मराड कबुलिडिके ह्योक्च छान्म भेटमन्या । ईडिनाड होचेउ ढलिड लाफा-मिफाको छान्ने । लाफाकुड ड्हासाड काट सेहेच चिट्रिडिच भर्मी बेलीकठ बरोवर डाडके-दुप्के छान्ने । लाहाके चासो याहाच भर्मीलाक माल्हेसच भर्मी सु आउला ? बेली हटई होचेउ सेहेच-चिट्रिडिच लाफा जिवन खेरेप छान्ने । निसान्व न परिसाक्व छान्म आउला, काट-आसकाटउ मन्डिमा, भद्रकोषको काटै दूप्ले निसान्वई न । मे-मेल्लहउ सकस, गरापको योस्ले । जिवन बेलीउ ईमाड ड राहाके बोई-मोईके डूप्के ड जाट्ले । लहउ जिवाकाड राहाच पट्ट बेला लख न बेलीए, जिवन खेरेप छान्नाड ड माराड सेमन्या । बेलीए गिन-गिनाड आरमिटोला, “डाके जिवन ढिन्च लाफा न चैडिस्ले डउ जिवाक मराड-मराड जिवाके ।”

जिवन चाम-चामउ रेन्जा, परेस्च-वारच, होस टाकिनीड काटै जाटो त्या । होट छान्म बोई-मोईके कुडिक न पिर माछाना । जिवन खेर-खेर प्राहाके, पट्टको कठ डाक्के-रेटके जाटके ठाला । कायाक जिवनई बेलीकठ व्याहा जाटके ह्लोक्ले । बेलीके आस्काट आरनामको लख ईडिन्च-आडिन्च कुरा जाटके मराहाले । टै र डेले -“डाके ठाहा ल्या नाक्कोई कायाक डाके ईटान डेले डेम । डई नाक्कूड हि ड खोट माडाँहमने । टै र डाके बोई-मोईए ढलिड रोले । डा टाकिनीड डउ बोई-मोईयो ढलिड मानमको, पहरको, भडकोषको ले । होट छान्म डा मेल्खाटई छान्ने-माछान्ने डेके माह्योक्ले । नाक्को डउ बोई-मोईकठ बाट जाटनी न । जिवनई कलाप हि ड माडेले । न्हूनीड डेले -“आले कानुड बोई-मोईए कानके ढलिड

जाट्मने हटई कानुड रा कर्तव्य ले होसेको टाकिनिड । टै र लहउ जिवाकउ बारेयाड आरमिट्नाड मिचिकी डेनाड र मिगीनई डेच कुर ढलिड सेके बाहाले ।”

बेलीए मेनो मोईकठ जिवन मेन कठ व्याहा जाट्के जाकच ढुक सेटाक्ले । मोईए डेम न पट्ट कोई ठाहा डिन्ने । जिवनो बारेयाड सुई ड हि र माडेले । निस याक न्हूनी काचोट बेलीओ डाजेई डेले, -“जिवनो बोई-मोईयो जाट माखाटाक्म व्याहा छान्च लेउसा । होचेउ मोई मार्च जाटउ लेउसा । होट छान्म जिवन ड कानुड काटै जाटो माछाना डेम सेटाक्ले । पिसे जातीउ ढेम-म्हा हटई डि बारिके मासेहेच रुठिए हूच्च यिसे गुईयाड बेलीकुड ईम ज कुटा चोखो आछानई । आबो बेलीओ ईमउ पट्ट भर्मिको काट हुरुक छान्के ठाला जिवन टाकिनीड । बेलिके जिवनो ईमउ यिसे लेच न ढुक ठाहा मात्या । बेलीए सेन ड न माचाहिडिस्च बाट गिन्के न माजाका जिवन कठ । बेलीके टै र मेल्लहई न जिवनकठ ईसे बारेयाड गिन्के जाका । होट छान्म फोन जाट्ले जिवनके । जिवनई मन्दिले कि मेहेकुड विच जात ज माहाले धर्मउ ड अन्तर ले । डाक्म नुहूनाड, माडेले डेनाड रा बेउली डेरई मेनो बोई-मोईयो विचार भिस्ले । फोनाड छान्च बातचित छान्म जिवनो गिन भिट्री हि कुटा लासा डेम बेलीए होचेउ मिटाँहाड डोस्के माडिना होडिनाड । जिवनई फोनाड डेले -“डोसो बेली, डा हि ले कुटा ले डाल्लाहाड न माराडम ले । नाड कुडिक लहउ बोई-मोई, डाजे-भया डेले आडिक न डाके डउ बोई-मोई कराडच ले । डई ड डउ बोई-मोईके मन्दिले । नाड डाके कुहू कि डासो । डा डेहाड नाडके सदई डउ खास्के त्योक्ले । डउ बोई-मोईए माछान्ने डेल्याड ड । नाड हि जाट्ले होसे नउ कुरा ।” होडिनाड न बेलीए हि र न डेके माह्योक्ले । फोन कलाप टारीयाड जिवनई न चेले ।

आबो चो बेली कुसे कठ फोनाड डाक्ले ड कुलाक नुहूले डेम ख्याल छान्के ठाला । जेनाड, सोनाड, परेस्नाड, कुढिनाड र ईमउ का-काट जाहानकोई बेलीके जिवन कठ माहानो डेम डेच-डेचई छाना । जिवन, बेली मेल्लाहाके न आँट जाट्म ठपईला केटके ह्लोकोला फोनाड हटई एस.एम.एसाड । मेनके होटा भाँटी रोके, डिहीके बोई-मोईए छान्ने माडे ठार कुटा जाट्म मिहील सोटके ? बेली यिटा जाट्के माह्योकोला । जिवनके मछान्ने डेके ड काट परेस्च भर्मी छान्म ठोटरा विचारके कुहूच डेले टि डेम ड बिरिम सेले बेलीए । जिवाकाड बेलीके कराडच सकस परिस्ले । होसे हि र डेके हटई जाट्के माह्योक्ले । डोढार हटई सकसाड याकको केल ले । जिवन बेलीके डुफ्के न डास्ले फोन ड मजाट्ले । “जिवनई डाके मझयोहो न भयोच गिनई जाकच आले डेहाड हिके डउ बोई-मोईकठ कूरा जाट्के माह्यले ?” -डेम बेलीए आरमिट्म मुले । नीस-सोम याक न्हूनीड बेलीए सेले -“जिवनई व्याहा जाट्लेसा मेन कठ न परिस्च काट नेन्जा कठ ।” बेलीए ईटा सेनाड जिवाकाड न अघेर खेप भिन्डई खन्नूड थप्पड मेन मिगालाड फोरोच लख सेले । होसे कराडच थप्पडई न बेलिउ गिनाड कराडच नामसुहू केस्ले । होसे खाली मेनके ठिक कि बेठिक डेम आरसाल्म मुले खिन-खिन । यिन्च

छानिखीन बेलीउ गिन ठोगानाड माडुले । कुडिक बेला ड आरमिट्म मुले, मेल्लाहाके न ढिम मुले । जिवन, बोई-मोई डेनाड मेल्लहई न ढलिड गल्टी जाट्च आले डेम होचेउ गिनाड परिस्ते । गिनाड वैराग केस्म ढान्के मात्योक्ले । गिन-गिनाड घरी जिवनके, घरी मेनके, घरी-घरी चो बोई मोईके न गलिटउ सेडोर्मई भोस्के ठाल्ले । बेली बेलाड न सिपलाड टाहाले । टर गिनाड काट विक्मा बुम, मेल्लहई मेल्लाहाके न सढई दोष याहाम ठपईला केट्ले । मेनो मिचिक्रीयाड ईदामु सोचाई केस्ले कि होसे आरच्यूहई-आरच्यूहई टालू मिक्च बाहाके उपाहा मेल्म काजुस्के त्वाले । ईमाड ड बेलाड न टाहाले टर ईमउ पट्टके काट-काट शत्रु डाडले । रेट्के चो जम्मै न म्ह्याक्ले । ईमउ जाहानको कठ डाक्के न बाहाल्याड ड काट-निस मेठोर ज डुहूम डाक्ले । भोको न ओछ्यानाड पोलोले ड ढिलो सोले । एम.एड.ओ कूसे ड जाँच याहाके मात्योक्ले होसे ।

होस्के ईमाड डिहिके आस्काट सेहेच-सेहेच बउजाको ड मराहाच माहाले । छेल्हेस भन् ढलिड कठ होचेउ व्याहउ कुरा केस्ले तर होसे कुस्काटाड न चासो माडाले । आउला, होचेई कूसे के ड माक्वाट्मने कि होस्के सु कठ ड व्याहा जाट्के माले । बोई-मोई होचेउ बेग्रिस्म नुहूच स्वास्थ्य हट्टई आनीबानी डाँडम हालास्ले । बेली मेनो यिस सकस, विक्मा कूसे कठ ड पुडके मात्योक्ले । बोई-मोईके डेर फोम दोष याहाके ड मात्योक्ले । छेल्हेस खीन आस्काट कलेजाड विषय नै योस्म परेस्के ठाल्मने । आबो चो बोई-मोईयो मराड के ज परेस्के लख छान्मने । होस भिट्टी आँट, जांगर ड पहर माले । गिन पिडठार भडकोषको, पहरको लेच काट सेहेच नेन्जा, बेलीए काट्के गीन, गीनडूक याहा, होसे ग्याहा । गिन कठ गीन चाक्म भ्याट्मन्या भाराहा । होचेई मेनो गिन्डूक आस्काट कठ योस्म गल्टी जाट्चो न आले टो..? मारग्याहाके बाहाच गिन ग्याहा टो आबो अघेरो लख बेली खीन रेट्के, केस्के ड खेरके आत्योकई टो

लरफूओ मिच्याट

डउ ईमउ मिमुरुडउ भोई हरिकठ डउ चीनजान छान्च होडीक माछान्मने । ईटा न काट साहाक छान्मने आउले । भर्मी डाडनाड हट्टई मेक्कूड ढूक्को सेनाड ढलीड गीन छुले । यीसे बजाराड न होसकूड मोटरसाईकल र्यारेज ले । होच्याक (शुक्रबार) नीड बजार बन्द छान्नाड मेकूड डईके डुप्पे राहानाड, डाकठ ड चे-चेस बाटचीट छान्नाड होस्को ड डा लाफा छान्च आले । होसे याक न ल्या छिनीक । डा डउ कोठाड काट मीनाम रील्हीड गोमक घोम ओछ्यानाड पोलोम मुमन्या । जुम्च यामाड ड डउ कोठाड नमखान सेहेम लास्ले । ढलीड जाल्च छान्ने । डा भयालउ पर्डा पूरै खोल्म नमखान पुप्म मुमन्या । छीनीक ईमाड डा डालखाट ले । मीमुरुड डई कूलाक आले नुहूमने, होस्कूड जजाको सीपल लाकीड राहाके बेला माछान्मने, आर्को कोठाड मुच बउजाको नमवीकलाक नमारम राहाले । डई चाम-चाम काट ज रिल्हीड परेस्के पानाड ईमउ घण्टी आरमाहाले । गलाम खोल्लाड हरी न राहाच लेउसा । सूड माले डेनाड होस्को ल्हेस्के पामन्या । डई न कलाप च मुनी डया । डाके डालखाट मुनाड-मुनाड जीडजीडटै सेम होस्कोके कलाप हाकाचो ल्या । होस्को ड डाके डई चीया खासा ।

डई हालखबर गिन्नाड होसकूड जूवाफ लेआ -“ही ड माले । डा ढीन्च नीयटीए पेचेक्च भर्मीउ ही खबर छान्ने ड ?” यीन्च जूवाफ सेनीखीन डाके अचम्म लास्चो न छाना । “हीके यीटा भाँटी लहउ जीवाक के न हिन्टी जाट्ले ? कानई च त्योक्च जाट्के आले । कूडीक जाट्के त्योका आडीक न डुप्ले । कूडीक डुप्ले आडीकाड न सन्तोष मन्डीके बाहाले ।”

“डई ड त्योकठर जाट्च आले । टर डई आडीक जा माडीना । हिआड सन्तोष मन्डिके ?” डाके कूटा-कूटा सकस छान्ने । हिके डेहाड कानूड इहासाड चाँहाघरी यिडीक मन ठाहाम बाटचीट माछानमन्या । आले, कान कानूड काजूसउ बारेयाड ढलीड खेप डाक्मने । होस्कोई डाके स्कुटर केट्के पाहाक्नाड बरोवर डाके

छूमने । टै र यीन्व लूप्प माघानमन्या । डई होस्कोके काट कप याहाठास डेले -“गीनाड काट सेहेच डिही डाम ह्योकठर काजूस्नी, नाककोके आडीक ज डेहाड ड सन्टोष खाटले ।” डाके पीत्याप डोस्म होस्कोई खीन गीने,

“सूके डिहीके-सूके माडिहीके ? ईनाड पट्टको न डिहीके ज्योस्च माले । आबो डई सूके ड डिहीके मात्योक्ले ।”

डा मडाक्म डउ कपर्झड चीया गाम मुले । होस्को ड कलाप चो मडाक-मडाक चीया गाम मुले । डई ढूकके ल्होटाकके माजाका । आस्काट ढूक छयुक्के ड मात्योका । कलाप न्हूनी होस्को न डाक्ले -“जुनी, नाकको डउ डिहीके माज्योस्च आहान सेके आले ?” डई डउ कप दुम्म डाक्ले -“डेके डेहाड हीके मासेके ? डेनी न लौ ।” होस्कोई चियाउ न्हूनीडउ सूरुप लाले । हटई डा लाक डोस्म सेट्ले -“डउ बोर्डिड परीस्च काट बाबू जा ले नी ठाहा ले ?”

“ए, आले ड ?”- डई डेले । होसेको भ्याल लाक डोस्म डाक्के ठाल्ले,

डा मारच लेनाड डउ मोई सिया टा । बोईए कान्छी मोईके ईमाड राक्निखीन डा म्हाकीड काट भया, नानी ड डिन्हा डई । कानूड नानी फुन्च काट ल्हेस ड माओल्म कानूड बोई टि.वी. लास्म सिया । डउ कान्छी मोईए ढलीड सकसई मीक डी कठ छो मेल्म कानके होरोका । डा मीभार छान्ठाड ड डा कान्छी मोईयो डोर हूट छान्के बाहोला । कानकठ कानूड डेच आडीक ज गाह्ना ड ईम त्या । वैशाड न डउ कान्छी मोई कान डेम मुआ । होडीनाड फी तिरीके हिल्वो मालेम डा कू (नौ) कक्षा परेस्मन जाटनाड सीपाड नुहूके डास्म ईण्डीया नुहूले । होनाड नुहूम डई माजाट्च डेच हीड माघाना । भोई-नानी परीसाक्के हटई ईमउ रीन तिरीके डई पट्टलाक काजुसा । डउ लाफाको ढलीड परीस्म नुहा । लाफाकूड इहासाड लाडघाड काट लाफा गोमा ड लेआ । होसे ड डा काटै ल्हेसो

टा । डा होसे डेनाड का साहाक मीझार ले टा । डा डौ मन्डीके ईमाड राहाच काट ल्हेस, गोमाकठ ढलीड खेरेप छान्के डिन्हा । कानई डौ मन्डीके डेम सेहेच तयारी जाटमन्या लाडघाड । रेन्जा-आरनामको खाटम बनाड घाडच सीड बूटा चेके नुहा, पीड खास्के डेम । फोकसीड मीलाहा दुमाना, सीड पाके नुहा । लाडघाड झूर्गा मन्डिर सेहेटाका । लाडघउ लाम, चोक पट्ठ ठोगनाड सफा जाटा । पट्टलाक गोमाकठ काजुस्के, रेट्के, डाक्के डिन्हा ।

काचोट ईडिन्च छाना, डा लाफाको कठ ईमके डेम सिड पाके बनाड नुहूमन्या । आरवा आल्के माडीनोला । होट छान्म खूर्पा, दाउ को ज आलमन्या । गोमा ड डा खे-खेरेप मे-मेल्लहई डाडच मूढाको चेके ठाला । गोमई चेम मुच मूढा चेम ग्याक्के माह्योक्किनखीन डाके, “राना टो” डेम योटा । डा नुहूम काट-नीस खेप ही डापमन्या खूर्पा चो हुलूम बेंड ज डउ हूटाड छाना । खूर्पा कूलाक नुहा डेम पानाड, न्हूनी डउ मीहीलाड ठाहाच गोमई न डाँहा । विरीस ख्योहई-ख्योहई डई न होसे खूर्पा ठुटा, खाट-खाट चीर्याटटई हीउ ड जोका । डई डउ म्हाडके हूटई ईका । हटई गोमा हिम मडाक्मने डेम डोस्नाड गोमा चो होस म्हाटम फुट्म मुचो लेउसा । लाफाकोके च्याकई-च्याकई योटा । लाफाकोई डी सोन्नाड गाके डेम आल्व डी गोमाके छ्याप्म रिनीका । डउ म्हाड छ्याक्के गोमउ न लरफूओ मीडूम च्याट्लेसा । पट्टको खाटम डाके बुम ईमाड राका । डा म्हाड विक्म ईमाड मुना सेन ग्वाहू, सेन डूढ लाम गोमा डुप्के राहोला । उषाहा ज्या-मज्या गिन्होला । सोम खेप चो गोमई न साईक्लाड बुम हस्पिटल आलमन्या डाके । डउ कान्छी मोईए, ईसे नेन्जा ढलीड सेहेच, स्वाद्य ले डेउला । डई ड इडीन्च न खोन डिनल्या टो छानोला । कान ढीन्च अभागीकूड ईमाड सूटी राहाके आमनडीए हो ! डेम डाकठ डूःखेसो जाटोला । डौंसैं केल्हा, छोसान गाह्नाड ढो-ढो वोरमन्या । व्यामी काम लगभग चेम भ्याट्के पामन्या । ईम न्हूनलाक ज व्याड गाह्ना बाँकी ल्या । डा डालखाट नमवीकलाक छोसान चेम मुमन्या । कानूड गाह्नाउ

आली -आली छ्वाम गोमा डालाक न राहामन्या । होचेई ढाकर पीडठार घाँस डु बुमन्या । डई गिन्हा -“ए गोमा, हिके ईलाकीड राहाच ?” गोमई टालू सोटठार डेया -“कानूड मोईए नाहाकोके मेट ज्याके डेम मिवील-माछोच भट्ठा याहानो डेमन्या । होट छान्म राहाच ।”

“ए, ल छान्ने । मेट ज्याके चो जाप्ले ना ।” डा मराडा ।

“अनी ना ईमाड मान्के ? नमारके पा टो ?” गोमई गिन्ले । “छोसान चेम भ्याट्म नुहूके डेच ।” डई इटा डेम भ्याट्नाड होसे चो ढाकर वाट्म डालाक राहा हटई डा कठ न छोसान चेम डुस्के ठाला । डई डेया -

“छ्यो-छ्यो, डई न भेट्ले । नई मान्यो । ना भट्ठा डास्म नउ ईमाड नुना ।”

“ईमाड नुहूके हिके भोस्के ले र ? बरुटई नाड र डा छान्म भेट्म कठा ईमाड नुहूके नी ।” इटा डेम होसे डा कठ न छोसान चेके ठाला । कलाप चेनाड न बेस्मरी गान्म होचेउ डेरई सेले -

“ऐया ! सिया मोई ।”

“हि छाना गोमा ? हि छाना नाडके ?” डई यीटा गिन्नाड होसे मेनो डाहीने हूटई डोर हूटो मारचो छ्याड घोम मीक डी भलाक्म मुच छान्ने । होचेई चो मीहूटो छ्याड छोसान कठ न चेलेसा । डा खेर्म आलीयाड वाट्म मुच गानद्याउ मिलाहा दुम्म राक्ले । होसे आरजूम अरीयाई चेच म्हाडाड नीस सोम ठोपा जुरुक्म याहाले । गोमा मेनो म्हा विक्च टाक्के मीकडी ड भेरेस्टई मीवूर्लीन केट्म मुले । डई होडीनाड न आले काट आरनामके खेरेपई सेहेम डोस्च । डउ मीहीलाड खूर्पा हुलूम म्हा छाननाड छ्याक्च टाला डा कठ न ल्या । डई होस्के हुर्म सेहेम डउ गोभीयाड डामन्या । डई होसे न च्याट्म गोमउ म्हाड छ्याक्म याहाके पानाड गोमई टुले ।

“होसे माच्याटो हरी । ईसे म्हाडके ईटा न लेके योहो । बरु डा ईमाड नुहूम टेपई छ्याक्म याहाले ।” डई गिन्हा -“यीसे नउन न लरफूओ मीच्याट आले डाके चहीसनाड काम राहा । आबो नाडके परिस्नाड च्याटके ही छान्ले ड ?”

“डउ लरफूओ मिच्याट के नई ईडीक सेहेम डाच लेउसा । होट छान्म चो माच्याटो डेच ।”

ईटा डेचई गोमा चे-चेस कराम भाड डोस्ले । डई ड होस्के कलाप डोस्म मुले । होचेई मीक सोट्म डाके डोस्के पानाड कानूड मीक ठोक्ले । होचेई खीन भाड न डोस्ले हटई आस्काट लाक मीक छर्याक्ले । डई कलाप टारीयाड होस्के डेले -“खूबई डाके डुस्के राहामन्या । मेल्लहउ न हूट चेम डाके ड चेके दुआ । हूँई आबो ईमलाक न ।”

गोमई हि ड माडेले । हूट घोम डाके काचोट पिल्याप डोस्ले ड मेनो ढाकाराड हाक्च विरी मेनो टालूआड डाम सोके पाले । डई न्हून्लाक नुहूम दुस्म याहाले । होसे चो ढाकर बुनिखीन डाके यीटा मिरीस ख्योहोम डोस्ले की, डई न होचेउ हूट चेम याहाच लख । हटई भोको-भोको ह्वाम ईमलाक नुहूले । होसे चो कानके याहाके डेच भट्टाको डास्म नुहूलेसा । डा होसे भट्टा बूम होस्के डुट्म ह्वाले । भोको न डई होस्के डुप्ले । डई न्हून्लाकीड होचेउ ढाकर घोनाड होसे ह्वाके डास्म ल्हेस्म डाके डोस्ले हटई ह्वाके ठाल्ले । खीन डई आसकाट खेप ढाकर घोनाड, ल्हेस्म डाके अरीए न डाप्के पाले । होसे डाड्म डई डउ डोर हूटो मार्च छ्याड न होसलाक ठोनोम याहाले । गोमा टो मिरीस ख्योहोच लख जाट्च भर्मी रेट्के टी ठाल्ले । होसे रेट्च डाड्म डा ड रेट्ले । डई होस्के ईमलाक न ल्हेट्म न्हून्लाकीड दुस्ले । कानूड ईम टाह्नानिखीन डउ मोईकठ चे-चेस डाक्म मेनो ईमलाक नुहूले । डई नमवीक भर आरमीट्म मुले । “गोमा चो रेट्नाड, मिरीस ख्योहोनाड ड सेहेच डाडके लेउसा । होचेई डाके लरफूओ मिच्याट हिके च्याटके मायाहा ?.....डा ड गोमाको लख परिस्के डिनल्या, कानूड ड ईम ढान्के बोई

लेल्या, छिनीक डा ड गोमाको, गोपीको,.....,..... कठ क्याम्पस परिस्के ह्वाओला हो ।”

सोम्याक न्हूनी आउला हो, डा गाहालाक होटा न नुहूमन्या । लाहा गेस्म, काजुस्म ह्वाच वेला आरमीटै-आरमीटै ह्वानाड गोमाके कूलहो डीलाड घाँस चेम मुच डाउले । होनाड टाहाम डई गिन्ने -

“माहाले नउ हूट गेपा ड गोमा ? घाँस चेम मुमे ।”

“अँ सेहेम टो कूलाक बाहाके ! पूरै आरकीन नुहूमने । टेप लाहामे क्यारे । चे-चेस चेके खाट्मने ।” होचेई ल्लेट्ले ।

“कूडीक काजुस्के जाक्ले यिसे गोमा हूट माखाटई-माखाटई ड ! नाहाको परिस्च भर्मी न्हूनीड ड भैंसी आकोकई ड, हिके दुःख जाट्ले नाड ?” डेम डेनाड,

“परिस्चकोई होटा न जेके सरघई वर्षो छान्ने (भाल्ले) ड ? मकाजुस्म कूलाकीड ज्याके डिन्ने ड ?”

- डेम डाके न आरमिटाक्ले । डाके होचेउ मिडाकई ड ढलीड गीन छुले । माड्योहो डेके डेहाड डाके गोमा स्वाद्य लास्ले, जाक्म सेले ।

“गोमा, नई हिम, होसे नउ लरफूओ मिच्याट च्याट्के मायाहाच डाके ?”- डई वारके पाले ।

“नाडके ईण्डीयाड आचडीसे की डेम न्हाका ।”- होचेई डाके माडोस्म डेले । खीन डई गिन्ने -

“हिके आचहिडी र डाके होनाड ?”

“डाके आरमिटनाड डोस्के आछानई नी माहाले ड ?”

ईटा डेनाड होचेई डाके माडोसल्याड ड मिटाँहाड चे-चेस मिकरा डाड्ले डई । डा कूलहाड न डुम खेहेले -

“नाडके डई हिके आरमिट्के ? डउ भोई-नानी, मोई लेमई ले आरमिट्के न डेहाड ।” होचेई डाके डोस्म गिन्ने -

“लाडघाउ लाफाको ड मआरमिट्ले ड नई ?”

“होटा ड्याहा नई डाके आरमिट्ले टो ?”

डई होचेउ गीन सुहूके गिन्ने । आँडीक वेर न होसे डाक्ले -

“पट्ट लाफाको लाडघाड न खे-खेरेप ले । सढई न डुप्पम मुले । चे लोस नुहूके नाड न आले । नाड मालेनाड चो आरमिट्ले छ्यो ।”

डा होचेउ जूवाफ सेम कलाप हि डेर्इ-माडेर्इ छान्ने । डउ डेरर्इ ख्योहोले -

“डाके हि ठाहा नई डाके होटा भाँटी आरमिट्ले डेम ।”

गोमा मडाक-मडाक घाँस खुरुक्ले । डा होसेके डोस्म मुले । डाके कुटा आले लख छान्ने गीन भीटरी । फाडकाड गीन मराडले । डा डउ गीनाड लेच काट जा रा ढूक आबो अघेर टुके मात्योक्ले -

“गोमा नाडके सूर्ई डेहाड ड जाक्ले । डाके ड नाड सेहेम सेले, जाक्म सेले ।”

डई डाडम मुम्या की होडीनाड होचेउ मीटाँहाड मीकरा लपक्कै लाहामन्या । डा डाक्के बाटनिखीन गोमई डाके रोम डोस्ले ड डेले -

“नाडके ड सूर्ई मासेहेच, मखाट्च डेले ड । पट्ट भर्मीकोई नाडके जाक्ले । नउ मोई, भया -नारीको चो नाडके मीजा, डाजे डेके डिन्म कूडीक मराडम आउले । डई ड नाडके जाक्म सेले ।” गोमाउ डेरर्इ ईन्च सेके डिन्नाड डई डउ मेनकेप के न डिहीके मात्योकमन्या । डउ गीनाड ढलीड विक्माको आउले, ढलीड खेप राप्मने कोरा । डई डउ ढूँख टारिके ह्योक्च जाटनाड भर्मीकोई सेहेम सेमनेसा डेम वारनाड डउ ड मीछाटी पीडठार मराड गिटा । आले, डउ जीवाक न मराडम सेया काचोट ।

“ए हरी, हिके मडाक्म मुच ? लौ बरु डाके घाँस चेम योहो । डा ड डोसर्ई नई भैसी कोक्के ह्योक्ले टी म ।” गोमई ईटा डेनाड बल्ल डा माडनामर्ई

याडनामाड राहाले । होचेई डाके मेनो अरीया सेलेटमन ल्या । डई होनाड लेच घाँसको चे-चेस खुरुक्ले । डाके खीन डाक्के गीन छान्ने ।

“गोमा,”

“ही के ?” - गोमई डाके डोस्ले ।

“नाड - डा यीटा न सढई खाटम डुके हई । काट स्वाद्य लाफा छान्म ?”-
डई गोमाके डोस्ले ।

“सेन सम्म के ?” डेचई गोमा डाके डोस्म रेटम मुले ।

डई ड होस्के गिन्ने - “नई न ड्यो न टो कान सेन सम्म के खाटके । गोमा कूडीक न मडाक्म भाड मिहीलई कोट्याटम मुले । डई खीन होसे न गिन्ने - “डेउ न गोमा नई न, नाड - डा सढईके खाटके टी म ?” गोमई मेनो लरफूए मीटाँहा चे-चेस हुप्म डाक्ते - “डाके ठाहा माले ।”

“सूके ठाहा ले टो ?” -डई खीन गिन्ने ।

“होसे ड ठाहा माले,” -गोमा मेनो टालू चे गुहाक्म डेले । हिके आले छेना गोमई ईडीक डेनाड रा डाके ढलीड डेया लख लासा । होचेई ठाहा माले डेल्याड ड डई ढलीड वारा डेच छाना । डई गीनउ ढूक कुट जाटम ड सेटाका, हटई गोमई ड होचेउ सेहेच न जूवाफ याहा लख सेया । होडिनाड डई गोमाके मीक ह्लासठार डोस्के गीन छाना । डा गोमा के ज डोस्म मुले । डई कासरो डोस्नाड होस्के सकस छाना आउला, होट छान्म डाके ढीच लख जाटले - “खूरु-खूरु घाँस चेउन । डउ हूट मखाटम टी चे-चेस चेके डुसो डेच ।”

होचेई ईटा डेम ढीनाड भन् गोमाके रोम सेले, ढलीड जाक्म सेले । डा पट्ट म्याक्म होस्के डोस्म मुले । “घाँस माचेके डेहाड, योहो डउ बाहास डाल्लाहा न चेले ।” गोमई डउ हूटाड लेच अरीया स्याटके पाले । डई आस्काट हूटई होचेउ हूट सूस्टरी घोले । गोमा कराम हूट ठुट्के पाले । डई होचेउ हूट डास्म खूरु-खूरु

घाँस चेम याहाले । होसे डा अघेर मुठाड मुले । ढाकर पिडना खीन होसे ड डा ईमाड राहाले । होडीनाड, डा होसेकठ काटै लाम लोस न टाहाके जाक्ले ।

होसे याक न्हूनीड डाके जीवाक न मराडच लास्ले । होचेर्ई डेम न डई बजारलाक नुहूम ज्याचो कूर फिन्के टालीम लाले । आबो ईण्डीया मान्म पेलीस आन्के डेम । होसे टालीम भ्याटनिखीन होन्च न भीसा खाटाकम डूबई भुरले । डा नुहूनी खीन कलाप ठूरी ड केटा कानई ईमलाक डेहा फोन न जाटोला डई । डाके काजुस्के होडीक सकस मालेत्याड ड ढलीड वेर काजुस्के बहोला । डेहा ड गोमउ ठूरी, फोटोको डोस्म काजुस्के भन चोडगासोला । ईमाड पटु कूर खाटम राहामन्या । गोमउ ईमाड होडीक डूऱ्य मालेत्याड ड कमडीके डेम जागीर जाटच सूड माल्या । होट छान्म डई न होस्के परिस्के खर्च डेम चे-चेस याहाम कोला । कानूड ईमलाक ड गोमउ पढाई ड खाटम नुहूच सेनाड डउ गीन गाडम सेउला । अघेर डेनाड ड पेलीस आन्निखीन ठूरीयाड गोमई व्यालेन डाके रोह ढाम रिकोला पेलीसाड लाफाकोई केटच डाडम डई ड कम्प्युटर केटके चे-चेस वारा । न्हूनी गोमा ड डा कम्प्युटराड डाक्नाड, काट-आस्काटो मिटाँहा डाडके डिन्नाड भन् डा मेल्लखाट मासेया । सोम ल्हेस न्हूनी डा ईमाड राहा । ईमाड राहाच मिपिहीन हूँडई मोईए डाके काट डुलही राक्के वाहा डेच-डेच जाटा । ईमाड मोईके डुस्च नानी ज ल्या । होट छान्म होसे ल्हेस न गोमाके सढईके कान काट्ठा छानई डेके डेम वाडम मुआ । होडीनाड गोमा ईमाड माल्या । होसे मेनो मामैकूड ईमाड नुहूमन्या । होचेर्ई होडिनाड वि.वि.एस. जाटम भेटमन्या । डउ नानी ड चू फाट नीस परेस्मन त्या । ईमाड राहाच का हप्टा ज छानमन्या मन । कायाक डउ नानी क्याम्पसई ईमाड मराहाले । लाफा कोला मुआ हो डेम होसे नमबीक ड केला । होचेउ लाफाकोके गिन्नाड र ठाहा माघान्ने । डउ मोई-भया हटई डा होचेउ भुट्यासो लास्म ईलाक - आलाक फासाहानाड न्हूनी ठाहा छान्ने की, होसे चो मेनो क्याम्पसो न बउजा कठ जोहोलेसा । मोई राप्म वेहोस न छान्ने । डाके

काराडच ल्हूडई मीद्धाटीयाड डाप्च लख छाना । डई डुःख डेच म्ह्याक्के पानाड खीन डउ नानीए रापाक्ले । होसेके ड परिसाक्म ढलीड आवाराकई, भर्मी, ...कराडच भर्मी आखासई डेच पट्ट मानमको भुरा । कानई ल्हेटम राक्के पा, तै डउ नानीए मामन्डया ।

डा नेपाल राहाके डेम ठाहा लेनाड र गोमा मेनो मामईकूड ईमई ईत्रो याकाड ड मराहाच डाडनाड डा छक्कई परीसा । हि छान्म मराहाच आउले ? डेम गीन बुरुका । डा गोमाके डाँहाके ढलीड भोस्म मुमन्या । होसेके डेम डई मारच त्यापटप ड राक्मन्या । होसके सढई न डउ खास्त्वनीड होसे उपहार आयाहई डेम डा वाडम मुमन्या । न्हूनी गोमा राहा । एटपाड छेना हि आले लोके नुहूनाड डई ईमई न डाहामन्या । गोमाके चो पोखरा लाक याहाके टा डेम डाके मोईए सेटाक्ले । मोईए डेनाड डई कूट जाट्म डिहीके ? डाके आडीक र शंका माल्या की डउ गोमई डाके डास्म आस्काटउ हूट घोले । डई गोमाके कूडीक डुप्के पाले मेसो न मखाट्ले । होचेउ ईमाड नुहूनाड डाकके चो डाकोला टै मेलाखाट के माडुपोला । लाडघाउ मनमानको ढाराड डेउला -“गोमा चो सेहम परीसा की सेहेच ईम डुपा । भर्मी ड भारयाड रिहीम न राहाच लेउसा । सेहेच ठोगनाड नुहूके डिन्हा । ” ईडिन्च सेनाड डाके पक्का छाना की गोमाके याहाके न पाच लेउसा । हि गोमउ ड गीन ले टो होसे व्याहा जाट्के डेम डा फासाहाले । काढ्या डुप्के माडिन्मने, आस्काट लाक गोमउ व्याहा पक्का लेउसा । डा यीसे सकसई सीके न पाले । ढलीड अघेर कानई घाँस खुरुक्च ठोगनाड नुहूम डाल्लहई डाल्लहउ न मिटार डाप्च मुले । डउ गीन ढलीड होयोले की आबो गोमई डाके सढईके डास्म नुहूके बाहा । डा हि जाट्टई-कुजाट्टई छान्म मुले ।

“हरि ए हरि । हि जाट्म मुच ?” न्हूनलाकीड डाकाक्च सेले । सू लेउसा डेम डोस्नाड गोमा न लेउसा । डा होस्के डउ अघेर ज डाडनाड र ढलीड सेरेड्ले

-“गोमा, नाड रा हि छान्च ? डा राहाच काट साहाक ड छान्के पा । ना नउ हरिके डुप्के हिके माराहाचो ? डा नाडके डुप्के माडिन्नाड कूडीक विरीस ख्योहा ।”

“हिके डुप्के ले र नाडके होटा भाँटी ?” -गोमई ईटा डेच सेनाड डा भन्त हालास्ते ।

“ना नउ मामईकूड ईमाड रा होत्रो याक मुआ हटई चाँहा नउ व्याहउ ढूक केस्मने लाडघा पिडठार । हि आले गोमा यीसे पट्ट कूर ?” डई काट मिसुहूआड गिन्ने ।

“नई सेच ठिकै न आले काचोट चो नानि जा को फोकूड ईमाड नुहूले न ।” -गोमई ईजाटम डेया कि डई होचेउ व्याहाउ बारेआड हालास्ते न मावाहाले । डई गोमउ मिडाक के ड कलाप डिहीके माट्योक्ले कलाप । डई ईडिन्च सेन ड न मआरमिट्मन्या डई खीन काचोट गिन्ने -“ गोमा नाड व्याहा जाटके न आले । ईसे व्याहा जाटके नउ मराड ले टो ?”

“आले हरि । छिन-पिहीनउ यामाड रा सूएई कर जाट्ले ड । डा डउ न मराडई व्याहा जाटके पाच आले ।” गोमा चो सेहेम न यिजाटम डाक्ले टि होस्के कूडीक रा सकस माले । डई न्हूनी काट खेप ज गिन्ने -“अनी डाके हि जाट्ले टो । डाके ड नई ढलीड रोह टानाका, डई डउ गीन न नाड कठ योसा । डा कठ रोह चाक्म फोको कठ नुहूले ना ?”

गोमई डेले -“डोसो हरी डाक्के-रेटके चो सू कठ ड छाना । टै जिवाक न्हेप जिवाके लाफा चो लाहाकठ बरोबर खाट्च छान्नाड न सेहेले । जिवाक ढलीड स्वाद्य छान्ने । होट छान्म डई यिसे व्याहा जाटके पाच । ना-डा ढलीड खाटा । नई डाके परीस्के ढलीड डुसा । नउ हिल्मा डई तिरीले न । ना डउ काट खेरेपउ सेहेच लाफा आले ।”

डई अरु ही ड मासेले । पल्फ-पल्फई डउ मेनकेपाड -“जिवाक न्हेप जिवाके लाफा लाहाकठ बरोबर खाट्च न सेहेले” डेच मीडाक छर्याहाम मुले । डई डाल्लाहाके काचोट ढान्के माट्योक्ले । मीक अघेर सीड बूटाको छर्याहाचो लख सेले । डा न्हिम मीक फोनाड डई डउ मीटार पीडिठार नामचोस डुप्ले । डउ अघेर काट ग्याच व्याहउ कार्ड ल्या । डा गोमा कठ मारनै हूँडा गेस्म होरच लाफा आले । होसे परिस्म ईडिक निष्टूरी छान्नेसा कि डउ गीनडूक के मवारा डेचो लख छाना डाके । अरु डई हि वारोला ड गोमईलख । कूडीक भाँटी डाके रोह ढाच भर्माए छिनीक ईडिन्च ड डेके व्याकेके लेउसा ।

ਢਲੀਡ ਆਰਮਿਟਮ ਹੋਨਾਡ ਨ ਮੀਕ ਡੀ ਭਲਾਕਮ ਮੁਆ । ਹੋਚੇਤ ਬਾਹਾਡ ਡ ਨੁਹਾ । ਹੋਚੇਤ ਲਰਫੂਓ ਮੀਚਾਟ ਢਲੀਡ ਲ਼ੇਸ ਅਘੇ ਹੂੰਡਈ ਆਰਕੁਮ ਡਾਮਨਿਆ । ਹੋਸੇ ਨ ਪੋਕਾ ਖਾਸਮ ਯਾਹਾ ਪਾਹੂਰ ਗੋਮਾਕੇ । ਗੋਮਾ ਖਾਟ-ਖਾਟ ਗੋਮਈ ਯਾਹਾਚ ਵਿਕਮਾ ਡ ਪਲਜਡਿਸਲੇ ਡੇਮ ਹੋਸੇ ਲਰਫੂਓ ਮੀਚਾਟ ਯਾਹਾ ਡੰਡ । ਡਾਕੇ ਹੋਚੇਤ ਆਰਮਿਟਮਈ ਰਾਪਾਕਲੇ ਅਭਈ ਡ ।

ਮੋਈਏ ਮੇਕੂਡ ਡਿਹੀਮਾ ਡਿਹੀਕੇ ਮਾਡਾਸਾ । ਡਾਕੇ ਕੁਨਚ ਸ਼ਹਾ ਲਾਸਮਨੇ ਸੂਕੇ ਠਾਹਾ ਲਿਆ ਡ । ਮੋਈਏ ਸਾਹੈ ਘਵਾਰ ਲਾਠਾਡ ਡੰਡ ਬਾਹਾ ਜਾਟਕੇ ਨ ਵਾਹਾ । ਡਤ ਮੋਈਏ ਮੇਕੂਡ ਡਾਜੇਤ ਨਾਨੀਕੇ ਡਤ ਜਿਵਾਕਾਡ ਮੋਲੋਕਮ ਯਾਹਾ । ਕਾਟ ਨੈਨਜਈ ਨ ਬਿਕਾਚ ਗੀਨਕੇ ਆਸਕਾਟ ਨੈਨਜਾਕੇ ਨ ਯਾਹਾਕੇ ਡ ਖੀਨ ਸ਼ਹਾ ਫਾਟਮ ਯਾਹਾਲੇ ਟੀ ਡੇਮ ਡਾ ਦੇਵੀ ਕੇ ਡਿਹੀਕੇ ਮਾਵਧੋਕਲੇ । ਮੋਈਕੇ ਈਮਾਡ ਲਾਫਾ ਡ ਛਾਨਾ । ਡਾ ਡਤ ਛੁਣ੍ਣੀ ਟੁਰਮ ਭੋਕੋ ਨ ਦੁਵੈਈ ਭੁਰਾ । ਹੋਨਾਡ ਟਾਹਾਚ ਬੂਲੀ ਸਾਹਾਕ ਨਹੀਂ ਡਤ ਮੀਟੂਕਾਡ ਲ਼ੂਮ ਲੇਮ, ਉਥਾਹਾ ਜਾਟਕੇ ਈਮਾਡ ਰਾਹਾਕੇ ਵਾਹਾ । ਈਮਾਡ ਰਾਹਾਮ ਡਤ ਮੀਟੂਕ ਸਿਲਮ ਲ਼ੂਡ ਭੁਨਾ । ਡਾਕੇ ਹੋਡੀਨਾਡ ਦੇਵੀਏ ਢਲੀਡ ਸੁਸਾਰੀਲੇ । ਦੇਵੀ ਡੰਡ ਬਾਹਾ ਜਾਟਮ ਰਾਕਚ ਮਾਹਾਜਾ ਆਲੇ । ਡਾ ਹੋਸੇਕਠ ਸੇਹੇਮ ਮਡਾਕਚ ਡਾਹਾਂਮ ਹੋਚੇਈ ਡਾਕੇ ਢਲੀਡ ਖੇਪ ਹਿ-ਹਿ ਗਿਨੇ । ਡੰਡ ਡਤ ਵਿਕਮਾ ਪੁਡਕੇ ਮਾਵਧੋਕਲਾਡ ਡ ਦੇਵੀਏ ਮੇਨ ਆਸਕਾਟ ਨੈਨਜਾਕੋ ਲਖ ਮਾਹਾਲੇ ਡੇਮ ਡਾਕੇ ਮਨਿਡਕੇ ਵਾਹਾਚ ਖਾਸਾ । ਹਿ ਡੇਹਾਡ ਡ ਡਾਕੇ ਮੇਨੋ ਮਨਿਚ ਭਰਮਿਕੇ ਮਾਡਿਹੀਮ ਮਾਛਾਨਾ ਡੇਚ ਲਖ ਸੇਧਾ । ਡੰਡ ਦੇਵਿ ਕਠ ਨ ਡਤ ਵਾਁਕੀ ਲੇਚ ਜਿਵਾਕ ਸੇਹੇਮ ਕਾਜੁਸਮ ਜਿਵਾਕੇ ਨਿਟ੍ਯਾਨ ਜਾਟਾ । ਦੇਵਿਏ ਡ ਡਾਕੇ ਮੇਨੋ ਗੀਨ-ਗੀਨਡੂਕ ਪਟ੍ਟ ਕੂਰ ਪੁਆਂ । ਡਾ ਸੇਹੇਮ ਵਾਹਾਨਿਖੀਨ ਡਤ ਕਾਜੁਖੋ ਠੋਗਾਨਾਡ ਨ ਭੁਰਾ । ਡਾ ਨਹੂਚ ਕੁ ਸਾਹਾਕਾਡ ਨ ਦੇਵਿਏ ਵਾਬੂ ਜਾ ਡਿਨਨੇਸਾ । ਫੋਨਾਡ ਧਿਨਚ ਫੂਕ ਸੇਨਾਡ ਡਾਕੇ ਜਿਵਾਕਾਡ ਅਘੇਰ ਖੇਪ ਸਾਹੈ ਮਰਾਡ ਖਾਂਧਾ । ਡਾ ਜਿਵਾਕੇ, ਕੇਸਕੇ, ਰੇਟਕੇ ਆਧਾਰ ਨ ਡਤ ਵਾਬੂਜਾ ਹਟਈ ਦੇਵੀ ਛਾਨਾ ।

ਡਾ ਡਤ ਮੀਜਾਕੇ ਡੋਸਕੇ ਭੋਸਮ ਨੀਸ ਲ਼ੇਸ ਨਹੀਂ ਖੀਨ ਈਮਾਡ ਰਾਹਾ । ਡਤ ਵਾਬੂਜਾਤ ਮੀਟਾਂਹਾ-ਮੇਰੇਟ ਡਾਡਮ ਡੰਡ ਅਘੇਰੁਡ ਪਟ੍ਟ ਵਿਕਮਾਕੇ ਟਾਕਕੇ ਵਧੋਕਾ । ਦੇਵੀ ਡ ਡੰਡਈ ਕਾਨੂਡ ਮੀਜਾਕੇ ਡਲੀਡ ਪਰਿਸਾਕੇ ਡੇਮ ਸਲਲਾਹਾ ਜਾਟਮਨਿਆ । ਮਾਕਾਜੁਸਮ ਕਾਨੂਡ ਮਾਨਮਕੋ ਯਾਡਨਾਮ ਮਾਛਨੋਲਾ । ਆਸਕਾਟ ਸੇਹੇਚ ਠੋਗਾਨਾਡ ਕਾਜੁਝਕੇ ਡੰਡ

मापरिस्मन्या । होट छान्म खीन दुबई न भुरा । डा डउ ईम जाहान भया-नानी आरमिट्म खीन काजुस्के ठाला । मोईए मीनाम ईम ड खास्ले । पट्ट कूर खाट्म न ल्या । देवी बाबू होरनाखीन बजार लाक भर्मीके जामाक्के टालीम लाके जाक्मने डेम डाके गिन्ने । डई, छान्ने नी टो न्हूनी लहउ न पेशा जाट्म डुल्याड ड छाना डेले । काजुस्चो लख ओलमन्या डउ पट्ट भर्मीको मराडमन्या । डाके मराड लेया । कायाक डई माडनामाड डा हजीख कालनाड डउ काट जा जूट्टा भिस्म भाल्च, होसे जुट्टा ढुम्के पानाड गाडीए न खोरोम म्हाड छान्च डाडले । डाके कूटा-कूटा लास्ले । देवीके आरमिट्म देवीओ मोवाईलाड फोन जाट्च फोन न मासोट्टले । ढलीड खेप फोन जाट्नाड र मासोट्निखीन भोईयो मोवाईलाड जाट्ले डई ।

भोईए ईमउ ईडिन्च खबर सेटाक्ले की डा हि ड डेके मात्योक्ले काभुन । भोईए डेले -“भोजीउ, टालीमाड नुहूच ल्हेस्म माराहामने । फोन ड मासोट्टले । लाडघाड अधेर हूँडई न काट भर्मी कठ भोजीउओ बारेयाड मासेहेच खबर सेच न आले कानई ड । चाँहा होसे भर्मी ड ईमाड माले टा । लाडघालीकोई डेले, भोजीउ होसे भर्मी कठ न जोहा ।” डा होट भाँटी महालास्ले कूडीक गोमई कोखाड डाप्नाड बिक्मन्या । डई आरमिटा डाके अझई राष्के माओलिमसा । डाके डउ जीवाक न मीक डीए पिड्च लख लासा । होस न्हूनीड डा सीढई ईमाड राहा । आबो कूलाक ड गीन ममाराडा । ईमाड काट मोई ज ले डई डिहीके व्योक्च हटई डाके माड्योहोन रोके । डउ मोईए डेले ।

“डउ नामरी बाहाम आले नाडके ईटा भाँटी सकसको टाक्के बाहाच ।”

डई डेले -“माहाले मोई, ईसे भिन्टा न होटा । नाक्को ड डा भिन्डई आले । होट छान्म भर्मीकोई कान ढिन्चके न डाभ्याक्ले । यीसे लाडघालीकोई न डा मारनाड डेउला नउ सौतेनी मोईए नाडके माढीले ? सेहेम ज्याकेचो याहाले ? डउ कान्छ मोई सौतेनी माछ्नाना डउवारी । डउ मोई सिम नुहूल्याड ड कान्छ मोई डउ मोई न आले । डउ पट्ट बिक्माको वारले ।

भ्यालो छेउआड नमखान गुप्त हरीउ आहान सेम मुनाड खीन-खीन डउ
ड मिमीकाड मिक डी पिडमन्या । डई हरीके डोस्नाड होसे डाक्के डास्म मेनो डोर
मिहीलाड लेच टाटाके सुहूम मुमन्या । ईमउ मिमूरुडउ जजाको हायाहाम ईम
भिट्री खेरले ।

“मामै राहाच लेउसा । ल मामै कानके छर्याक्के आल्नी ।” -हरीके
डाडम जजाको भन् हायाहाले । हरी ड नीस जजाकोके लाम बहिरी ख्योहोके पाले
। डा आरमिट्म मुले- “भर्मीको यीटा भाँटी वैगुनी कूट जाट्म छान्के व्योक्ले !!!

